

PRHtieto

Patentti- ja rekisterihallituksen asiakaslehti

2•2004

**Asunto-osakkeiden
omistajarekisteri?**

INNOSUOMI 2004

**Direktiiviehdotus
ohjelmistopatenteista**

Svensk resumé

Sisältö

- 3** Lukijalle / Ledare
- 5** Uusi asunto-osakkeiden omistajarekisteri Suomeen?
- 7** PRH antoi alueellistamisselvityksen
- 8** INNOSUOMI 2004 -palkitut
- 11** Säätirekisteri ja Riihi-säätiö
- 12** "Softadirektiivin" toivotaan selkiyttävän patenttikäytäntöjä
- 16** Pia Merikoski, ihmevillan keksijä
- 20** Uusi tuotekehityksen verkostohanke
- 21** Näyttötutkinnolla tuotekehittäjäksi
- 22** Ajankohtaista
PatRekin tilat uudistuivat
Kaupparekisterin valvonta tehostuu
Kaupparekisterin poistomenettelyt ja kuulutusten määräpäivät 2004
Tavamerkkien suojaaminen laajeni
Lisääaikaa yritysten osakepääoman nostolle
- 25** Tapahtumia
Ihmevilla esillä
Kampin raksabileissä
PRH:n palvelut esiteltiin Tampereella
INNOSUOMI täytti 10 vuotta
- 27** Kirjaesittely
Juhlakirja INNOSUOMESTA
- 28** Svensk resumé

Päätoimittaja

Leo Lehdistö

Toimittaja/toimitussihteeri

Leena-Liisa Lehikoinen

Toimitusneuvosto

Kristiina Grönlund

Terttu Heikkinen

Pirjo Hirvonen

Veli-Pekka Hyttinen

Markku Härkönen

Helena Leppänen

Leena Puolimatka

Marja-Terttu Railo

Ulkoasu

Riitta Lestinen

Edita Design/Edita Prima Oy

Kansikuva

Pia Merikoski on

kehittänyt puuvillan

viimeistelymenetelmiä.

Leena-Liisa Lehikoinen

Paino

Edita Prima Oy

ISSN 1456-9590

Seuraava numero ilmestyy
toukokuussa 2005

Kaupparekisteri on luotettava

Kaupparekisterin luotettavuutta on julkisessa keskustelussa yritetty kyseenalaistaa. Varsinkin Helsingin Sanomat on näyttävästi antanut palstatilaa epämääräisille ja virheellisille syytöksille kaupparekisterin tilasta. Osin toimituksen omiin ”tutkimuksiin” perustuen, osin juhannuksena työnsä päättäneen talous-rikostorjunnan lainsäädäntöä pohtineen työryhmän antamiin ”tietoihin” perustuen on useissa artikkeleissa väitetty, että kaupparekisterin on nykymuodossaan epäluotettava, koska kaupparekisterissä yli 300 henkilöä joilta liiketoiminta on kielletty, kaupparekisterissä on 6500 kuollutta henkilöä, kaupparekisterissä on 80 000 toimimatonta yritystä, kaupparekisteristä puuttuu 150 000 yhtiön tilinpäätöstiedot vuodelta 2001, kaupparekisteri on synnyttänyt maahan uuden, rikollisia avustavan ammattikunnan, eikä kaupparekisteri riittävällä tarmolla suorita valvontatehtävänsä.

Luvut ovat suunnilleen oikein, asiat eivät. Jokaisesta, joka on tuomittu liiketoimintakieltoon on merkintä kaupparekisterissä. Olemme verranneet kaupparekisterin ja Oikeusrekisterikeskuksen tietoja liiketoimintakielloista eikä niissä ole yhtään poikkeamaa! Eri asia on se, että PRH:lla ei ole lain mukaan oikeutta poistaa liiketoimintakieltoon määrättyjä henkilöitä kaupparekisteristä. Rekisteröintitieto voidaan poistaa vain tuomioistuimen päätöksellä tai yhtiön tahi asianomaisen omasta tahdosta. Rekisterinpitäjän merkintäkäytäntö palvelee näin ollen kaikkia, jotka ymmärtävät tarkistaa tiedot kaupparekisteristä. Rikoslain mukaan liiketoimintakiellon noudattamista valvoa ainoastaan poliisi.

Toimimattomien yhtiöiden poistaminen rekisteristä on jatkuva prosessi. Tänä vuonna kaupparekisterin poiston kohteena on 10 000 yksityistä elinkeinonharjoittajaa, 11 000 avointa- tai kommandiittiyhtiötä sekä 20 000 osakeyhtiötä. Toimimattomiin osakeyhtiöihin kohdistuva poistomenetely jatkuu vielä vuosina 2005 ja 2006. Uskomme, että tämän jälkeen lähes kaikki tällä hetkellä toimimattomat osakeyhtiöt on saatu poistettua rekisteristä.

Vuonna 2001 tilinpäätöstietojen toimittamisen laiminlyönneistä 150 000 yrityksestä arviolta 75 000 on em. toimimattomia yrityksiä. Tilanne tilinpäätösten ilmoittamisen suhteen on jo huomattavasti vuotta 2001 parempi. Vuodelta 2002 ilmoituksia tuli jo n. 80 000. Vuoden 2003 päätyviltä tilikausilta odotetaan jo yli 90 000 ilmoitusta. Kaupparekisteri noudattaa tässäkin asiassa lakia tiukasti, mutta äärimmäisiä toimenpiteitä toteutettaessa on tiedostettava myös se, että tilinpäätöstietojen ilmoittaminen on monen yrittäjän yhteydenoton mukaan vähintäänkin diskreetti asia.

PRH on karhunnut noin 10 000 tilinpäätöstä vuosittain. Tämän vuoden (2004) elokuun loppuun mennessä on karhuttu jo 21 377 tilinpäätöstä. Vuosittain PRH asettaa noin 400–500 uhkasakkoa. Tänä vuonna, tähän päivään mennessä, PRH on asettanut jo 618 uhkasakkoa. Kun näihin lukuihin lisätään poistomenetelyyn liittyvät valvontatoimet PRH on vuodesta 2003 tämän vuoden elokuun loppuun tehnyt yhteensä 100 000 erilaista valvontatointa.

Kaikki kaupparekisteriin merkittävien henkilöiden henkilötiedot tulevat Väestörekisteri-keskuksesta, myös tieto henkilön kuolemasta. Voimassa olevan lain mukaan itse hallitus- tai yhtiömiehet tai tilintarkastajat -rekisterimerkintä ei siis muutu, mutta henkilön kuolema näkyy voimassa-olevissa tiedoissa ja estää kuolleen henkilön rekisteröinnin mihinkään uuteen tehtävään. Väite, että henkilö on vasten tietoaan ja tahtoaan tullut merkityksi kaupparekisteriin ei pidä paikkaansa, sillä jokaiselta rekisteriin merkittävältä edellytetään kirjallista suostumusta.

Suostumus todennetaan erillisellä asiakirjalla tai allekirjoitetulla ilmoituslomakkeella. Jos siis joku on tullut merkityksi kaupparekisteriin tietämättään on kyseessä rikollinen toiminta joka kuuluu yksinomaan poliisiin toimivaltaan. Virheellisen ilmoituksen voi muuttaa vain tuomioistuimien, yhtiö tai väärän merkinnän kohteeksi joutunut henkilö. Tilintarkastajien suostumus tarkastetaan erillisellä asiakirjalla tai ilmoituslomakkeeseen tehdyllä nimikirjoituksella.

Osakeyhtiön ilmoituslomakkeessa hallituksen jäsenet ja tilintarkastaja vahvistavat osakepääoman maksetuksi. He kantavat siis henkilökohtaisen vastuun maksun suorituksesta. Lienee itsestään selvyyttä, että väärennetty tai valheellinen ilmoitus on rikollinen teko.

Kaupparekisteriin ja yritys- ja yhteisöjärjestelmään (YTJ) tehdään kuukausittain yli 300 000 kyselyä ja yli 4 miljoonaa hakua yritystiedoista. Kaupparekisteritietoja käytetään siis erittäin paljon, koska ne ovat luotettavia ja ajantasaisia.

LEO LEHDISTÖ

Handelsregistret är tillförlitligt

Man har försökt ifrågasätta tillförlitligheten av handelsregistret i den offentliga diskussionen. I synnerhet Helsingin Sanomat har på ett anslående sätt givit utrymme för oklara och felaktiga anklagelser om handelsregistrets tillstånd. I flera artiklar har det hävdats att handelsregistret i sin nuvarande form är otillförlitligt. Dessa artiklar baserar sig dels på redaktionens egna ”forskningar”, dels på de ”uppgifter” som arbetsgruppen som har arbetat med lagstiftningen för bekämpning av ekonomisk brottslighet har givit.

I handelsregistret finns en anteckning om var och en som har försatts i näringsförbud. Vi har jämfört uppgifterna i handelsregistret och rättsregistercentralen om näringsförbud och vi har inte hittat några avvikelser! Det är en helt annan sak att PRS inte enligt lagen har rätt att avföra de personer som har försatts i näringsförbud från handelsregistret. En uppgift om registrering kan avföras endast med domstolens beslut eller på bolagets eller den berörda personens egen begäran. Registerföreläggarens anteckningspraxis tjänar således alla som förstår att kontrollera uppgifterna i handelsregistret. Enligt strafflagen övervakar endast polisen att näringsförbudet följs.

Avregistrering av icke-verksamma bolag är en kontinuerlig process. I år är 10 000 enskilda näringsidkare, 11 000 öppna och kommanditbolag samt 20 000 aktiebolag föremål för avregistreringen. Avregistreringsproceduren som riktar sig på icke-verksamma aktiebolag pågår ännu de två påföljande åren. Vi tror att vi efter detta har avregistrerat nästan alla aktiebolag, som för tillfället inte är verksamma.

Av de 150 000 företag som år 2001 försummade att lämna in bokslutsuppgifter är ungefär 75 000 icke-verksamma. Handelsregistret följer lagen strikt även i detta avseende, men då man vidtar extrema åtgärder, bör man också vara medveten om att inlämnade av bokslutsuppgifter enligt uppgifter av flera företagare minst sagt är en känslig sak.

PRS har årligen krävt cirka 10 000 bokslut. Före slutet av augusti i år hade redan 21 377 bokslut krävts. Årligen utsätter PRS cirka 400–500 viten. I år fram till i dag har PRS redan utsatt 618 viten. Då övervakningsåtgärder angående avregistreringsproceduren tilläggs till dessa siffror har PRS från år 2003 till slutet av augusti i år vidtagit sammanlagt 100 000 olika övervakningsåtgärder.

Personuppgifterna över alla de personer som antecknas i handelsregister kommer från Befolkningsregistercentralen, också uppgiften om att personen har avlidit. Enligt den gällande lagen ändras registeranteckningen om styrelse, bolagsmän eller revisorer alltså inte, men det att personen har avlidit syns i de gällande uppgifterna och hindrar därmed registreringen av en avliden person till någon ny uppgift.

I handelsregistret och företags- och organisationsdatasystemet (FODS) görs varje månad över 300 000 förfrågningar och över 4 miljoner sökningar i företagsuppgifterna. Handelsregisteruppgifterna utnyttjas alltså synnerligen ofta, eftersom de är tillförlitliga och uppdaterade.

LEO LEHDISTÖ

ÖVERSÄTTNING: HELI LUCENIUS, PRS

Kuva: Leo Lehdistö

Pääjohtaja Martti Enäjärvi (vas.) luovutti 31.8. alueellistamisselvityksen yhteydessä esiselvityksen asunto-osakkaiden omistuksen sähköisestä rekisteröinnistä kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkariselle. Ministerin eritysavustaja Jyri Järvihaavisto (kesk.) seuraa tilaisuutta.

Uusi asunto-osakkeiden omistajarekisteri Suomeen

Vuosituhanen vaihteen kummankin puolen istunut parlamentaarinen ”Vakaat vuokra-markkinat -työryhmä” oli yksimielinen siinä, varsinaista tehtävänsä siuuvassa asiassa, että Suomeen on perustettava asunto-osakkeiden omistuksen sähköinen rekisteri.

Valtioneuvoston alueellistamishankkeisiin liittyen Patentti- ja rekisterihallitus on selvittänyt uuden sähköisen asunto-osak-

keiden omistajarekisterin perustamistarpeet. Laajapohjaisen valmistelutyön mukaan asunto-osakkeiden omistuksen ja muiden omistajatietojen rekisteröinnillä olisi huomattava yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys.

Omistajarekisteri edistäisi osakkeenomistajien ja yhtiöiden toimintaa sekä markkinointia ja kaupankäyntiä asunnoilla ja niiden kaltaisilla liikehuoneistoilla. Rekisteri keräisi ensimmäistä kertaa kokoon

asunto-osakkeista muodostuvan tärkeän kansallisvarallisuuden. Myös asumiseen liittyvien luotettavien tilastojen saanti helpottuisi merkittävästi.

Sähköinen, paperiton rekisteri

Paperiton sähköinen asunto-osakkeiden omistajarekisteri, jolla on julkinen luotettavuus, mahdollistaa asunto-osakeyhtiöiden paperimuotoisista osakekirjoista luopumisen, mikä yksinkertaistaa ja helpottaa asun-

..... tokauppaa ja pitkällä tähtäimellä myös niiden panttausta. Yhtiön hallinto ja isännöinti helpottuisivat. Rekisterin tiedot korvaisivat osakeluettelon pitämisen. Rekisterillä olisi paljon käyttäjiä yksityisistä henkilöistä yrityksiin ja viranomaisiin.

Omistuksen sähköinen rekisteröinti koski lähes 80 000 asunto- ja muuta osakeyhtiötä. Asuntojen kokonaismäärä näissä on noin 1 300.000. Omistaja- ja omistajavaihdosmerkintöjä arvioidaan syntyvän suunnitteilla olevaan rekisteriin vuosittain 200 000.

Työryhmä, johon kuuluivat Kiinteistöliiton, Pankkiyhdistyksen, ympäristöministeriön, Väestörekisterikeskuksen ja Patentti- ja rekisterihallituksen edustajat, ehdottavat yksimielisesti omistajarekisterin perustamista. (Ohjausryhmässä myös verohallituksen, Asuntokiinteistöyhdistyksen ja Nordea-pankin edustajat)

Uusi rekisteri työllistää

Kyseessä on alustava työryhmämietintö ja uuden viraston henkilömäärä arviokin on hyvin alustava. Työryhmä on päätenyt laskelemaan, että itse muodostettava omistajarekisteri tarvitsee ydintehtäviin 6–7 henkilötyövuotta, mikä tarkoittaa 9–10 työpaikkaa. Uuden viraston hallintotehtäviä työryhmä ei ole arvioinut, mutta ymmärrettävästi tarve on ainakin 2–3 henkilöä! Syntymässä olisi siis 12–15 hengen yksikkö.

Työryhmän esityksen mukaan omistajarekisterin pitäjänä olisi Patentti- ja rekisterihallitus. Saman esityksen mukaan saantojen tutkiminen ja niiden aiheuttamien merkintöjen vieminen omistajarekisteriin voisi olla maistraattien tehtävä. Maistraattien osalta työryhmän arvio tarvittavasta henkilömäärästä on huomattavasti suurempi, kuin alun perin osattiin laskea. Kun rekisterimerkintöjen vuotuisiksi määräksi arvioidaan 200 000 merkintää, niiden käsittelyyn tarvitaan 60–70 henkilötyövuotta.

Aivan uutena työllistämiskohteena työryhmä laskee, että omistajarekisterin perus-

tamisvaiheessa 3–7 vuoden aikana tarvitaan 150 henkilövuoden resurssi olemassa olevien tietojen viemisestä rekisteriin. Työryhmä on alustavasti laskenut tehtävän kokonaan maistraateille, mutta osa siitä voi kohdentua myös itse perustettavaan virastoon.

Selvitystyö jatkuu?

Pääjohtaja **Martti Enäjärvi** luovutti asunto-osakkeiden omistuksen sähköistä rekisteröintiä koskeneen työryhmämuistion kauppa- ja teollisuusministeri **Mauri Pekkariselle** 31.8.2004.

Samalla hän pyysi, että ministeri ja KTM ryhtyisi toimenpiteisiin tämän tarpeelliseksi katsotun asunto-osakkeiden omistajarekisterin perustamiseksi. Tässä yhteydessä on tarkemmin selvitettävä myös toiminnan rahoitus ja taloudelliset vaikutukset.

Enäjärvi lupasi, että PRH on valmis asian jatkokehittelyyn yhteistyössä KTM:n kanssa ja KTM:n johdolla. Hän muistutti myös, että rekisterin toiminta tulisi tapahtumaan koko maassa ja perustettava keskusyksikkö voidaan sijoittaa myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle esimerkiksi keskeiseen Suomeen.

LEO LEHDISTÖ

Esiselvitys painettuna ja sähköisenä julkaisuna

Esiselvitys asunto-osakkeiden omistuksen sähköisestä rekisteröinnistä -julkaisua (ISBN 951-53-2630-3) myy kustantaja Edita Publishing Oy. Julkaisua saa Editan kirjakaupasta osoitteessa Annankatu 44, 00100 Helsinki. Hinta on 15 euroa.

Julkaista myös Adobe Acrobat pdf-muodossa (ISBN 951-53-2631-1) Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilla www.prh.fi.

PRH antoi alueellistamisselvityksen

Patentti- ja rekisterihallitus antoi kauppa- ja teollisuusministeri **Mauri Pekkariselle** 31.8.2004 oman vastauksensa alueellisten toimintojen vahvistamisesta osana parhaallaan meneillään oleviin valtionhallinnon alueellistamisselvityksiin.

Laajassa selvityksessä todettiin PRH:n alueellistaneen toimintaansa voimakkaasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. PRH:lla on toimipisteet ympäri Suomen Työvoima- ja elinkeinokeskuksissa (TE-keskuksissa), maistraateissa, uusyrityskeskustoissa ja kauppakamareissa. Verohallinnon kanssa yhteinen yritys- ja yhteisötietojärjestelmä (YTI) palvelee ajasta ja paikasta riippumattomasti.

PRH:n aluestrategian mukaisia painopisteitä alueellisen toiminnan edelleen kehittämiseksi ovat TE-keskukset ja niissä toimivat patenttiasiamiehet sekä korkeakoulujen innovaatioasiamiehet.

PRH seuraa avoimin mielin myös mahdollisesti syntyvien teknologiakeskittymien vahvistamismahdollisuuksia sekä valtionhallinnon yhteisiä toimia hallinto- ja tukipalvelujen alueellistamisessa.

Tärkein avaus PRH:n alueellistamisselvityksessä on kuitenkin aivan uusi asunto-osakkeiden omistajarekisterin perustamisen osaksi PRH:n toimintakenttää.

**Alueellistamisselvitys on luettavissa
PRH:n kotisivuilta www.prh.fi.**

LEENA-LIISA LEHIKAINEN

**Patenttitiedon avulla
pääset jo varhain
uuden tekniikan,
kilpailijoiden
tuotekehityksen ja
markkinasuunnitelmien
jäljille.**

**Patenttialan
tieto- ja tutkimuspalvelut
auttavat kartoittamaan
oman alasi tekniikan tason,
saat tietoa kilpailijoistasi
ja ennakkotietoa
oman ratkaisusi
patentoitavuudesta.**

Lue lisää

www.prh.fi

TUTKIMUSPALVELUT

- Tekniikan tason selvitys
- Ennakkouutuustutkimus

Tilaukset ja lisätietoa
patentin neuvonnastamme:
Neuvontainsinööri (09) 6939 5858
faksi (09) 69395316
sähköposti neuvonta.patentti@prh.fi

TIETOPALVELUT

- Nimitutkimus
- Patenttiperhehaku
- Kansainväli. kilpailijaseuranta
- Kotim. patenttihakemusvalvonta

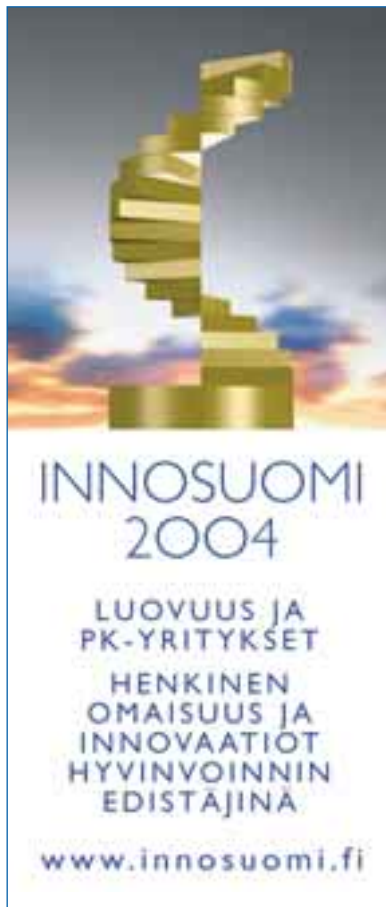
Tilaukset ja lisätietoja kirjastostamme:
Informaatikko (09) 6939 5213
Tietopalvelusihteeri (09) 6939 5480
faksi (09) 6939 5601
sähköposti infoserv.patentti@prh.fi

**PATENTTI- JA
REKISTERIHALLITUS**

- luotettavan tiedon tuottaja -

Valtakunnalliset INNOSUOMI 2004 -palkinnot

*Tasavallan presidentti Tarja Halonen jakoi
INNOSUOMI 2004 -palkinnot valtakunnallisessa
Innopäivän pääjuhlassa 16.11.2004
Patentti- ja rekisterihallituksessa.*

Vuoden 2004 INNOSUOMI-raati oli kiperän tehtävän edessä. Kilpailuun oli tullut erittäin korkeatasoisia ehdotuksia, joista voittajien valitseminen oli haastava tehtävä. Tänä vuonna jaettiin viisi valtakunnallista INNOSUOMI-palkintoa ja yksi kunniamaininta. Palkitut saivat INNOSUOMI-veistoksen ja kunniakirjan. Rahapalkintoja ei jaettu.

Kilpailuehdotuksia tuli 35 eri toimialalta. Lukumääräisesti suurimmat toimialat olivat ICT-, puunjalostus ja terveys- tai liikunta. Eniten ehdotuksia tuli Uudeltamaalta ja Etelä-Karjalasta. Yhteensä kilpailuun tuli 171 ehdotusta.

FIRSTBEAT TECHNOLOGIES OY, Jyväskylä

Ihmisen elimistön tilan analysointi sydämensykkeen avulla

Firstbeat Technologies on kehittänyt ihmisen hermostojärjestelmän mallin, jolla sydämensykkeen avulla voidaan simuloida ja analysoida ihmisen elimistön tilaa. Yritys on kehittynyt sykeanalyysin teknologiajohdajaksi ja pystyy tarjoamaan kehon toimintojen mallinnuksen avulla merkittäviä kulluttajajohdytjä erilaisiin käyttötarkoituksiin.

www.firstbeat.fi

Yritys on suojannut osaamistaan useilla kansainvälisillä patenttihakemuksilla.

Firstbeatin kärkituotteet ovat liikunnan alueella mittaustietoa yksittäisen harjoituksen vaikutuksesta kuntoon ja työhyvinvoinnin alueella ensimmäinen varteenotettava mittausten menetelmä stressin monitorointiin. Firstbeatin analyysiä voidaan käyttää mm. kännykän kautta ilman varsinaista ranne-tietokonetta.

Firstbeat on tehnyt useita OEM-, lisenssi- ja tuotekehityssopimuksia (mm. KiHu, Suunto ja Tekes) usean eri laitevalmistajan sekä työterveyskeskusten, lääkäriasemien, ohjelmistotuottajien ja hyvinvointipalveluja toimittavien tahojen kanssa.

www.jaspicom.fi

JASPICOM OY, Hämeenlinna **Auton istuimen uloskääntävä laite**

Auton istuimen sivulle uloskääntävällä laitteella parannetaan auton ergonomista muotoilua vastaamaan paremmin iäkkäiden autoilijoiden tarpeita. Penkki kääntyy 90 astetta ulospäin ja työntyy kohti ovialuekohta helpottamaan ajoneuvon nousua. Väestön ikärakenne muuttuu nopeasti ja yhä iäkkäämmät henkilöt autoilevat, koska eivät halua luopua liikkumisen vapaudesta.

Yrityksen osaaminen kääntöistuimessa keskittyy kääntömekaniikan ja -dimensioiden hallintaan sekä älyn ja muistin liittämiseen apuvälineeseen. Yhdessä alihankintaverkoston kanssa on rakennettu valmiudet kasvuun. Tavoitteena on saada kääntötuoli tehdasasenteiseksi lisävarusteeksi useaan eurooppalaiseen automalliin. Useita kääntöistuimen avainteknologioita on patentoitu.

NEXSTIM OY, Helsinki **Aivokuoren hermoston toiminnan mittausta magneettistimulaation avulla**

Nexstim on kehittänyt laitteiston, jolla voidaan mitata aivokuoren toimintakykyä ja terveyttä. Uusi menetelmä on nimeltään suunnattu aivostimulaatio (NBS – Navigated Brain Stimulation). Aivokuorta voidaan ”tunnustella” stimuloimalla sitä magneetikentällä ja mittaamalla syntyviä reaktioita eli hermostollisia vasteita. Vasteen leviämistä voidaan päätellä, etenevätkö hermo-

signaalit normaalilla tavalla stimuloidusta kohdasta muille aivoalueille.

Aivosairaudet aiheuttavat paitsi inhimillistä kärsimystä myös suuria kustannuksia yhteiskunnalle. Aivosairauksista johtuvien maailmanlaajuisten kustannusten on arvioitu olevan yli 1000 miljardia euroa vuodessa (Lähde: The Society for Neuroscience). NBS:n sovelluskenttänä ovat keskushermostoon vaikuttavat sairaudet ja vammat sekä lääkeaineiden testaus. Lisäksi menetelmä antaa mahdollisuuden havaita myös sellaisia hermosoluverkkojen häiriöitä, jotka eivät ilmene lainkaan rakenteellisissa (esim. röntgen tai magneetti) kuvissa.

www.nexstim.com

ROSETTE SYSTEMS OY, Nummela **Rakennusten teräksisten runko- rakenteiden tuotantolinjasto**

Rosette Systemsin kehittämällä linjastoilla ja prosesseilla valmistetaan rakennusteollisuudessa talojen ohutteräksisiä kattoristikoidia ja seinäelementtien runkoja. Rosette-automatisoidussa tehtaassa kolme työntekijää kykenee tuottamaan sata erilaista katto- tuolia tai seinäelementtiä päivässä suoraan

teräsrullasta. Innovaation olennaisena osana on yrityksen kehittämä ohutteräsluotto, joka puristetaan tietokoneohjatuilla työkaluilla rakenteelliseksi liitokseksi.

Käytettävä teknologia mahdollistaa lopullisen tuotteen visualisoinnin suoraan asiakkaalle sekä kaiken asiakastiedon siirtämisen automaattisesti tuotantokoneille. Tuote voidaan tarkastaa tietokoneen ruudulla perspektiivikuvasta jokaiselta yksityiskohdaltaan ennen kuin se on rakennettu. Seinäelementtien ja kattoristikoiden täsmälliset tietokoneen taivuttamat mitat mahdollistavat rungon pystyttämisen työmaalla tehokkaasti ilman toleranssiongelmiä.

www.rosettesystems.com

STARTEX OY, Hollola **Start Grip Tape -pitoteippi**

Uusi Start Grip Tape -pitoteippi ratkaisee perinteisen hiihdon harrastajien ainaiset voiteluongelmat. Perinteisiin pitovoiteisiin verrattuna pitoteippin asennus on siisti, nopea ja helppo eikä levitysvaiheessa tarvita lämmitystä tai erikoisia apuvälineitä. Pitoteippi on uudenlainen tapa saada suksiin pito, joka kestää jopa 250 km:n hiihtomatkan.

Pitoteipille on haettu kansainvälistä patenttia ja ensimmäiset virastojen välipäätökset ovatkin olleet myönteisiä.

Startex Oy on 1981 perustettu suomalainen Start-suksivoiteita ja -tarvikkeita valmistava yritys. Start on Suomessa markkinajohtaja ja maailman toiseksi suurin maastohiihtovoiteiden valmistaja. Yhtiön liikevaihto on kasvanut kahtena viime

www.startskiwax.com

vuonna yli 50 prosentin vuosivauhtia ja samalla työntekijöiden määrä on yli kaksinkertaistunut.

TASAVALLAN PRESIDENTIN VALTAKUNNALLISET INNOSUOMI 2004 -KUNNIAMAININTA

SOPUTUOTE KY, Rovaniemi SOPU-elintarvikekuivuri

Soputuote on kehittänyt kokoonpantavan elintarvikekuivurin, joka on helppo säilyttää ja kuljettaa. Kuivuri on valmistettu elintarvikemuovista (polypropeenista), jonka etuina ovat mauttomuus, kestävyys ja hapamien marjojen sietokyky. Kokoontaittavuuden ansiosta kuivuri vie vain vähän säilytystilaa.

Kuivatukseen soveltuvat lähes kaikki

www.soputuote.fi

luonnon raaka-aineet lihaa ja kalaa unohtamatta. Kuivatuksessa tuotteista haihdutetaan vain vesi eikä säilytettäessä tarvita mitään lisä- tai säilöntäaineita. Kuivurin hyllytasot ovat konepestävät ja porrastetut, jolloin kuivaus tapahtuu kaikilla kahdeksalla

KOULULAISTEN INNOKOULU 2004 IDEOINTITAPAHTUMA

Koululaisten INNOKOULU-ideointitapahtuma toteutettiin nyt viidennen kerran. Tämän vuoden Tampereen ammattiopiston oppilaitosten opiskelijoille ja peruskoulujen 1–2 luokkien oppilaille kohdennettu tapahtuma tuotti yhteensä 209 ideaa.

Osana INNOSUOMEA koululaistapahtuman tavoitteena on lisätä nuorten tietoutta yrittäjyydestä ja keksinnöllisyydestä sekä antaa kimmokkeita heidän omalle luovuudelleen. INNOKOULU-palkinnot luovutti pääjohtaja **Kirsi Lindroos** Opetushallituksesta INNOSUOMI-palkintojenjakujuhlassa 16.11.2004 Patentti- ja rekisterihallituksessa.

INNOKOULU 2004 PALKINNOT

■ Ammattikoululaisten palkinnon saivat:

Heijastin / muovikassi -yhdistelmä

Sanna Lehtonen, Sini-Joanna Romo, Jemina Suikkonen,

Tampereen kauppaoppilaitos LPT 2 c

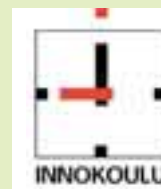
Käyttökelpoinen ja liikenneturvallisuutta lisäävä idea, jossa arkinen näkyvä käyttöesine kuten kauppakassi on varustettu turvallisuutta lisäävällä heijastinvärillä.

Tapaturmanappi

Sanna Laaksonen,

Tampereen terveydenhuolto-oppilaitos, LHLU 4

Uudenaikaisen paikannustekniikan sovellys, joka nopeuttaa avunsaantia hätätilanteissa ja kohdentaa hälytyksen suoraan oikealle viranomaiselle.

+ ja – tarkentavat silmälasit

Marja Luoma, Susanna Myyryläinen,
Hervannan ammattioppilaitos, SU 3

Hyvä tavoite, joka toteutettuna mahdollistaisi silmälasien käyttöä pidentämisen näkö tarkkuuden muuttuessa.

Tuulivoimamoottori betonielementin kannattamana **Jaakko Lindholm,**

Kurun metsäoppilaitos ML 8

Idea valmiin rakennuskannan hyödyntämisestä tuulivoimamoottoreiden kannatinrakenteina osoittaa pyrkimystä energiataloudelliseen ja ympäristöystävälliseen toimintaan.

■ Peruskoululaisten palkinnon sai:

Pelastusliukumäki luokkaan, kunnan kohentamisen väline, kiusaamisen ehkäisy, alaluokkalaisen välipala

Iida Piirainen, Anne Ruohoniemi, Eemeli Ilomäki, Roosa Piirainen, Matti Karjalainen, Pekka Kangasniemi, Krista Lahti sekä Maiju Mäki-Kihniä, Saku-Petteri Salmi ja Petteri Mäntykoski,
Kihniän koulu 1. ja 2. lk

Keksinnöt osoittavat hyvää ryhmätyöskentelyä, sosiaalista ajattelua ja vastuuntuntoa. Erityisesti pelastusliukumäki luokkahuoneen ikkunasta on jo sellaisenaan toteutuskelpoinen ja turvallisuutta lisäävä ajatus.

Palkittaville jaettiin pienten rahapalkintojen lisäksi INNOKOULU 2004 -kunniakirjat.

VARUSMIESTEN INNOINT 2004 -KEKSINTÖ-KILPAILUN VOITTAJISTA TIETOA

www.innosuomi.fi

hyllytasolla samanaikaisesti. Tällöin vältetään hyllyjen ”kierrättämiseltä” kuivauksen aikana. Lämmönlähteenä voidaan käyttää mitä tahansa sopivan tehoista (600W–1200W) lämmityspuhallinta, esimerkiksi auton sisätilanlämmittintä. Lämpötilaa ja il-

mavirtausta säädellään laitteen päällä olevilla ohivirtausläpillä.

SAMI SUNDSTRÖM

projektipäällikkö, INNOSUOMI

Säätiörekisteri ja Riihi-säätiö

Oululaisen Riihi-Säätiön toiminta on ollut julkisuudessa näyttävästi. Säätiötä ovat vuorollaan tutkineet Valtion asuntorahasto ja Keskusrikospoliisi ja tietysti myös PRH:n säätiörekisteri. Yllättävästi syyttävä sormi on suuntautunut säätiörekisteriin, jonka mielestä osoite on väärä.

Julkisuudessa on esitetty epäilyjä nykyisen säätiölain sekä säätiöiden valvonnan resursseista ja tehokkuudesta. Säätiörekisterin pito ja säätiöiden valvonta siirtyi oikeusministeriöstä Patentti- ja rekisterihallitukseen vuonna 1995. Suurin muutos entiseen on se, että PRH:ssa säätiöasian käsittelyresurssit ovat nyt aikaisempaa paremmat. Tästä huolimatta PRH:n aloitteesta toiminut säätiölainsäädäntöä arvioinut työryhmä on päätenyt moniin kehitysesityksiin, jotka edellyttävät lainsäädännön tarkistamista ja jotka parhaillaan ovat tarkemmassa valmistelussa. Yksi niistä on valvonnan resurssien lisääminen, vaikka kyseisen työryhmän esittämiin, säätiövalvontaan liittyviin kysymyksiin, ei yhdenkään sidosryhmän lausunnossa, mukaan lukien keskusrikospoliisi, esitetty yhtään säätiöiden valvontaan liittyvää huomautusta.

Suomalaiset säätiöt toimivat yleisesti ottaen eettisesti ja toiminnassaan ne ovat hyvin itsenäisiä. Säätiöiden valvonta on nykyisen lainsäädännön ja käytännön mukaan pääsääntöisesti jälkikäteistä. Se perustuu säätiöiden antamiin tilinpäätöksiin ja niihin liittyvään hyväksytyyn tilintarkastajan lausuntoon. Osana tilintarkastusta tarkastetaan mm., että säätiön hallitus on noudattanut säätiölakia ja että säätiön toiminta on

sen sääntöjen mukaista. Suurimman vastuun säätiön toiminnasta kantavat säätiön hallituksen jäsenet jopa henkilökohtaisella vastuulla. PRH voi, tarpeen niin vaatiessa, tehdä lisäselvityksiin liittyviä tarkastuksia säätiöissä. Tähän mennessä mm. säätiön tarkoituksen toteuttamiseen liittyviä lisätarkastuksia on tarvittu erittäin vähän.

Oululaisen Riihi-säätiön nykytila on ollut julkisuudessa näyttävästi. PRH on seurannut säätiön toimintaa ja on hyvin perillä myös siitä, että Valtion asuntorahasto ja Keskusrikospoliisi ovat tutkineet säätiön toimintaa. PRH on ollut yhteydessä molempiin tahoihin ja vaikka em. tahot ovat julkisesti kritisoineet säätiörekisteriä katsomme kuitenkin edelleen, että myös tämän säätiön osalta asiat tulee selvittää viranomaisten yhteistyönä.

Säätiörekisteri on edennyt Riihi-säätiön asiassa normaalin valvonnan keinon ottaen huomioon myös sen tiedon, joka sille on muiden viranomaisten toimesta annettu. PRH on myös pyytänyt Riihi-säätiöltä yksityiskohtaisen selvityksen toiminnastaan. Kun julkisuudessa on nyt kerrottu, että mm. poliisin tutkimukset asiasta valmistuvat vasta myöhemmin syksyllä säätiörekisteri on ryhtynyt aktiivisempaan toimintaan; Säätiörekisterin toimesta tehtiin Riihi-säätiö-

öön tarkastuskäynti 27.8.2004. Tämän säätiörekisterissä melko harvinaisen valvontatoimen tarkoituksena oli selvittää säätiön toiminnan akuutteja jatkomahdollisuuksia.

Alustavan tarkastuskertomuksen mukaan mikään ei Riihi-säätiössä viittaa siihen, etteikö se tällä hetkellä voisi jatkaa toimintaansa. Seuraavan kerran säätiön asioita tarkastellaan laajemmin sitten kun säätiö vastaa PRH:n sille esittämään, säätiön toimintaa laajasti koskevaan selvityspyyntöön.

Tätä luettaessa 15.10. mennessä, uhkaskon uhalla, toimitettavaksi edellytetty vastaus selvityspyyntöön on asiantuntijoiden tutkinnassa.

LEO LEHDISTÖ

”Softadirektiivin” toivotaan selkiyttävän patentointikäytäntöjä

Tietokoneella toteutettuja keksintöjä koskeva EU:n direktiiviehdotus on saanut huomattavasti julkisuutta osakseen. Asia on selvästikin merkittävä ja koskee kaikkia tekniikan aloja.

EU:n komissio antoi helmikuussa 2002 direktiiviehdotuksen tavoitteenaan selkeyttää ja yhdenmukaistaa tietokoneella toteutettavia keksintöjä koskevia patentointikäytäntöjä EU:n alueella.

Yleisessä puheenparrossa direktiiviä kutsutaan ”softadirektiiviksi” tai ”ohjelmistopatenttidirektiiviksi”. Ohjelmistopatentilla tarkoitetaan joko tietokoneella toteutettuja keksintöjä yleisesti, eli niitä keksintöjä, joita tulossa olevan direktiivin on tarkoitus koskea, tai rajatummassa merkityksessä niitä patenteja tai patenttihakemuksia, jotka sisältävät ns. ohjelmatuotevaatimuksen.

Ohjelmatuotevaatimukset hyväksyvään käytäntöön siirryttiin Euroopan patenttivirastossa eräiden EPO:n valituslautakuntien päätösten jälkeen lokakuussa 2001. Esimerkkiä seurattiin useissa EU:n jäsenvaltioissa, mm. Ruotsissa, Saksassa ja Englannissa. Suomessa ohjelmatuotevaatimuksia ei kuitenkaan vielä tällöin hyväksytty, koska komission alkuperäinen direktiiviehdotus vastasi Patentti- ja rekisterihallituksessa silloin harjoitettua käytäntöä.

Direktiivin tavoite on kiitettävän selkeä, mutta ehdotuksen käsittely on silti osoittautunut hankalaksi ja aikaa vieväksi prosessiksi niin EU:n hallinnollisissa elimissä kuin eri maiden kansallisissa käsittelyprosesseissa. Asia on ollut teknisesti vaikea ja erimielisyydet ovat useinkin voineet johtua siitä, että asian yhteydessä käytettyjä terme-

jä ja ilmaisia on ymmärretty eri tavoin.

EU:n jäsenmaat saavuttivat kuitenkin kilpailukykyneuvoston kokouksessa marraskuussa 2002 laajan yksimielisyyden direktiiviehdotuksen sisällöstä, jossa ohjelmatuotevaatimus hyväksyttäisiin tietyin edellytyksin. Myös Suomi tuki tätä ehdotusta valtioneuvoston ja eduskunnan käsiteltäviä asioita.

Patentti- ja rekisterihallitus muuttikin helmikuussa 2003 käytäntöään ohjelmatuotevaatimukset hyväksyväksi. Virastoon oli jo jätetty huomattava määrä ohjelmatuotevaatimuksia sisältäviä patenttihakemuksia. Näiden hakemusten käsittelyä olisi uhannut viivästyminen, ellei virasto olisi tehnyt käytäntönsä muuttamista koskevaa päätöstä. Ohjelmatuotevaatimuksia sisältäviä hakemuksia oli muutoinkin jo mahdollista saattaa Suomessa voimaan hakemalla patenttia suoraan Euroopan patenttivirastolta.

Direktiiviä on siten työstetty jo hyvän aikaa ja nyt se on loppusuoralla EU:n hallintoelimityksissä. Mikäli ehdotus hyväksytään pääpiirteittäin kilpailukykyneuvoston keväällä 2004 saavuttaman kannan muodossa, ei seurauksena ole suuria muutoksia nykyiseen tilanteeseen. Kirjaamalla direktiiviin patentoitavuuden ehdoksi sen, että keksinnön tuoma lisäys tekniikan tasoon on tekninen, estetään liukuminen kohti sallivampaa käytäntöä, jossa puhtaat liiketoimintamenetelmät hyväksyttäisiin.

Kuvat: Andrei Terentiev

Huomattavaa on, että Suomen patenttilain 1§:n kohta pelkäästään tietokoneohjelmien rajaamisesta patentoinnin ulkopuolelle säilyisi samoin kuin vastaava kohta EPC:n artiklassa 52. Asetetut tavoitteet käytäntöjen selkeyttämisestä ja harmonisoinnista kuitenkin saavutettaisiin. Tällä olisi kaikkia osapuolia palveleva merkitys.

Patentointikäytäntöjen selkiyttämistä tarvitaan

Epävarmuutta on kuitenkin aiheuttanut sen erottaminen, milloin on kyse tietokoneella toteutetusta teknisestä keksinnöstä ja milloin taas ”pelkäästään” tietokoneohjelmasta. Sekaannusta on aiheuttanut erityisesti Yhdysvalloissa omaksuttu käytäntö, jossa

pelkkä tietokoneen käyttö riittää täyttämään keksinnön teknisyyden vaatimuksen, jolloin patentoitavuuden piiriin tulevat esimerkiksi puhtaat liiketoimintamenetelmäkeksinnöt - mikäli ne vain toteutetaan tietokoneella.

Tietokoneella toteutettujen keksintöjen patentointikäytäntöjen selventämiselle oli Euroopassa selkeää tarvetta. EU:n puitteissa komissio järjesti vuonna 2000 laajan kuulemiskierroksen eri tahoilla sen selvittämiseksi, mitä toiveita ja käsityksiä asian suhteen vallitsi. Osoittautui, että varsin yksimielisesti patentointikäytäntöä ei haluttu ainakaan laajentaa koskemaan esimerkiksi puhtaita liiketoimintamenetelmäkeksintöjä, mihin suuntaan Yhdysvalloissa oli edetty. Lähtökohdaksi haluttiin yleisimmin vallitseva eurooppalainen käytäntö, jossa tietokoneella toteutetuilta keksinnöiltä vaaditaan samat patentoitavuuden yleiset edellytykset kuin kaikilta muiltakin keksinnöiltä, mukaan lukien keksinnöllä aikaansaattava tekninen vaikutus.

Direktiivin käsittely etenee

Direktiiviehdotuksen ensimmäinen käsittely EU:n parlamentissa oli syyskuussa 2003, jolloin parlamentti hyväksyi ehdotuksen lukuisin tarkistuksin. Neuvosto ja komissio käsitelivät tarkistuksia keväälle 2004 asti ja poliittinen yhteisymmärrys neuvoston yhteiseksi kannaksi hyväksyttiin kilpailukykyneuvostossa toukokuussa 2004. Myös Suomi tuki tätä kantaa valtioneuvoston ja Eduskunnan talousvaliokunnan käsiteltäviä asioita.

Ehdotus tulee parlamentin toiseen käsittelyyn vuoden 2004 lopulla. Tällöin parlamentti voi hyväksyä ehdotuksen joko sellaisenaan tai haluamallaan tarkistuksilla, tai hylätä ehdotuksen. Mikäli komissio ja neuvosto eivät vuorostaan hyväksy mahdollisia tarkistuksia, emme saa vielääkään uutta direktiiviä.

Tällöin asiaa käsittelemään asetetaan erillinen sovittelulautakunta, jossa on edustajia sekä parlamentista että komissiosta.

Lautakunnalle annetaan määräaika, mihin mennessä sovun on löydettävä, muutoin direktiiviehdotus raukeaa.

Määräajoista seuraa, että direktiivin kohtalo ratkeaa viimeistään syksyllä 2005. Mikäli ehdotus raukeaa, nykyiset käytännöt jatkuvat, mutta ilman yhdenmukaistamista ja selkeyttämisä. Mahdollisia tarkennuksia tehtäisiin jatkossa EPC:n (European Patent Convention) kautta.

Erilaisia näkemyksiä toteutuksesta

Osa esitetyistä muutosehdotuksista, esimerkiksi Euroopan parlamentin ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymistä tarkistuksista, pyrkii varmistamaan tavoitteiden saavuttamisen tiukentamalla patentoitavuuden ehtoja huomattavasti. Samalla patentoitavuuden ulkopuolelle saatettaisiin kuitenkin rajata merkittävä osa niin pitkään patentoitavissa ollutta tekniikkaa kuin modernia tekniikkaakin. Tällä voisi olla arvaamaton vaikutus talouselämään niin Suomessa kuin koko EU:n alueella. Neuvosto pyrkii kuitenkin yhteisessä kannassaan ottamaan tarkistukset mahdollisimman hyvin huomioon tasapainoisen ratkaisun löytämiseksi.

Huolissaan ollaan myös pienten yritysten resurssien riittävydestä patenttiasioiden hoitoon. Pienelle tai aloittelevalla yritykselle patentti voi kuitenkin usein olla ainoa tai ainakin tehokkain tie menestykseen, kun taas suurilla yrityksillä keinovalikoima on suurempi. Patentteja hakevatkin direktiivin soveltamisalueella niin suuret, keski-suuret kuin pienetkin yritykset, samoin kuin yksityiset hakijatkin.

Suomessa on myös kynnys patentoinnin aloittamiseksi pyritty tekemään matalaksi. Patentin hakemismaksut ovat pienet ja patenttivistä saa neuvoja ensi alkuun. Keksintösäätiö, TE-keskukset, yliopistojen ja korkeakoulujen innovaatioasiamiehet, TEKES ym. tahot neuvovat ja tukevat aloittelevaa yrittäjää jo pitemmälle innovaatioketjun eri vaiheissa.

EERO BOMANSON

Kirjoittaja työskentelee toimistopäällikkönä Patentti- ja rekisterihallituksen patenti- ja innovaatiolinjalla.

Mikä on ohjelmistopatentti?

Ilmaisia ”ohjelmistopatentti” voidaan pitää eräänlaisena kutsumanimenä tietokoneella toteutetuille keksinnöille. Ilmaisu saattaa antaa harhaanjohtavan vaikutelman siitä, että kyse olisi ohjelmistojen patentoinnista sinänsä. Näin ei kuitenkaan ole, vaan keksinnöltä vaadittava tekninen vaikutus säilyy jatkossakin patentin myöntämisen yhtenä edellytyksenä, eikä pelkkä ohjelman ajaminen tietokoneessa riitä täksi vaikutukseksi. Tekniikan kehitys on yksinkertaisesti vain johtanut siihen, että nykyisin yhä useammat keksinnöt toteutetaan tietokoneella, kävi tämä suoraan ilmi patenttivaatimuksesta tai ei.

Itse tietokoneohjelman, koodirivien tai muun ilmaisumuodon suojamuotona toimii jatkossakin tekijänoikeus.

Keksinnön uutuutta ja patentoitavuutta arvioitaessa ei edes tutkita itse tietokoneohjelmia, koska tähän ei ole tarvetta. Harvoin tietokoneohjelmia on patenttihakemukseen sisällytettykään. Tässä olisikin useita käytännön hankaluuksia: ohjelmat ovat usein tavattoman laajoja ja tavallisesti niitä ei ole vielä edes tehty siinä vaiheessa kun patenttihakemus jätetään. Tietokoneohjelmien tekeminen voi luonnollisesti vaatia huomattavan määrän luovaa työtä – ehkä enemmänkin kuin itse patentoitavissa oleva tekninen keksintö – mutta tämän puntaroiminen ei ole relevanttia keksinnön patentoitavuutta arvioitaessa. Tuotteen innovaatioketju sisältää usein lukuisia luovuutta vaativia vaiheita, joista mahdollisesti patentoitavissa oleva tekninen keksintö on vain yksi osa.

Keksinnön tarvitseman tietokoneohjelman laatimisen katsotaan tässä yhteydessä kuuluvan alan ammattimiehen taitamisen piiriin. Mikäli hakijat veloitettaisiin sisällyttämään yksityiskohtainen tietokoneohjelma hakemukseensa, joutuisivat tämän

alan hakijat huonompaan asemaan muiden alojen hakijoihin verrattuna. Näiden ei tarvitse liittää patenttihakemukseensa kaikkia yksityiskohtaisia keksinnön toteuttamisessa tarvittavia tietoja, kuten esimerkiksi tarkkoja konepiirustuksia, vaan ainoastaan alan ammattimiehelle välttämättömät keksinnön toteuttamiseksi tarvittavat tiedot.

Entä mikä on ohjelmatuotevaatimus?

Rajatummassa merkityksessä ohjelmistopatentilla tarkoitetaan sellaista patenttia, joka sisältää ns. ohjelmatuotevaatimuksen.

Ohjelmatuotevaatimuksella tarkoitetaan patenttivaatimusta, joka kohdistuu tietokoneohjelmaan, tallennevälineellä olevaan tietokoneohjelmaan tai signaalin muodossa olevaan tietokoneohjelmaan, joka tietokoneessa ajettuna aikaansaa samassa hakemuksessa olevan vastaavan laite- tai menetelmävaatimuksen mukaisen teknisen vaikutuksen, keksinnön ollessa määritelty vaatimuksen tunnusmerkkiosassa samansisällöisesti vastaavan laite- tai menetelmävaatimuksen kanssa.

Patenttivaatimukset voisivat olla esimerkiksi seuraavanlaisia:

Vaatimus 1 Menetelmä prosessin säätämiseksi tunnettu siitä, että kattilassa olevaa vettä kuumennetaan kunnes se alkaa kiehua, jonka jälkeen kuumentaminen lopetetaan. (Tämä on menetelmävaatimus).

Vaatimus 2 Tietokoneohjelma tunnettu siitä, että se käsittää ohjelmakoodivälineet, jotka on järjestetty suorittamaan patenttivaatimuksessa 1 määritellyn menetelmän vaiheet suoritettaessa ohjelma tietokoneessa. (Tämä on ohjelmatuotevaatimus)

Vaatimus 2 on hyväksyttävissä edellytyksellä, että menetelmävaatimus 1 on hyväksyttävä. Hakemuksessa on siis oltava menetelmä- tai laitevaatimus, jonka mukai-

sen keksinnön ohjelma toteuttaa tietokoneessa ajettuna. Tekninen keksintö on kummassakin siis sama. Keksintö on kuitenkin suojattu jo levykkeellä, eikä vasta silloin kun ohjelmaa ajetaan tietokoneessa. Tällöin patentinhaltija voi puuttua mahdolliseen patentinloukkaukseen välittömänä patentinloukkauksena tarvitsematta turvautua välillisen patentinloukkauksen osoittamiseen.

Ohjelmatuotevaatimus voi ymmärrettävästi siis näyttää kohdistuvan itse ohjelmaan, koska patenttivaatimus saattaa alkaa sanoilla: ”tietokoneohjelma, tunnettu siitä että ...”. Patenttia ei kuitenkaan ole myönnetty itse ohjelman, vaan teknisen ratkaisun keksinnöllisyydelle.

Ohjelmatuotevaatimuksen tulee luonnollisesti olla muodollisesti oikein laadittu. Ohjelmatuotevaatimus ei voi kohdistua esimerkiksi latausohjelmaan tietyn teknisen vaikutuksen aikaansaavan ohjelman lataamiseksi tietokoneeseen, koska tällainen vaatimus kohdistuu pelkästään latausohjelmaan eikä kyseisen teknisen vaikutuksen aikaansaavaan ohjelmaan. Ohjelmatuotevaatimus ei edelleen ole esimerkiksi sellainen vaatimus, joka kohdistuu tallennevälineeseen, jolle on tallennettu ohjelma ja jolla tallennevälineellä on tiettyjä ominaisuuksia, vaan tällainen vaatimus on tavallinen tallennevälineeseen kohdistuva laitevaatimus.

Ohjelmatuotevaatimusta voidaan siis pitää omana erityisenä vaatimuskategorianaan, eikä ohjelmatuotevaatimuksen mukaisen keksinnön patentoitavuutta siis arvioida itse ohjelman perusteella, vaan sen teknisen vaikutuksen perusteella, jonka ohjelma tietokoneessa ajettuna aikaansaa. Ohjelmatuotevaatimus ei ulkoisesta muodostaan huolimatta siis kohdistu pelkästään tietokoneohjelmaan, jolloin vaatimus on tältä osin PL 1 §:n mukainen, jossa pelkästään tietokoneohjelmat rajataan patentoitavuuden ulkopuolelle.

EERO BOMANSON

- Kaupparekisteriasioinnin peruskurssi
- Osakeyhtiölain erityiskysymyksiä
- Patentit, tavaramerkit, mallit
  - johdantokurssi teollisoikeuksien
- Patentin peruskurssi
- Patentit teknisen tiedon lähteenä
- Patentit kansainvälistyvässä yrityksessä
- Mallioikeuden peruskurssi
- Tavaramerkin peruskurssi
- Yhteisön tavaramerkki ja yhteisönmalli
- Tavaramerkkien kansainvälinen rekisteröinti

Oivalla tie menestykseen Tartu tietoon

Tarjoamme jatkuvasti uusia ja ajantasaisia, monipuolisia teollisoikeuksiin ja yritystoimintaan liittyviä kurseja, joista hankit nopeasti tietoa yrityksesi toiminnan tukemiseen.

Kurssimme ovat käytännönläheisiä, joten voit saada heti vastauksia kysymyksiisi luennoivilta asiantuntijoiltamme.

**Tule mukaan kehitykseen ja
tutustu kurssivalikoimaamme
Internetissä www.prh.fi**

**PATENTTI- JA
REKISTERIHALLITUS**

- luotettavan tiedon tuottaja -

Ihmevillan keksijä kehittää eukalyptuksesta kangasta leikkausaleihin

Pia Merikoski otti viime vuoden marraskuussa vastaan tasavallan presidentin INNOSUOMI-palkinnon. Palkinto myönnettiin villatekstiilien bioteknisestä viimeistelymenetelmästä. Palkinnon tuoma julkisuus on vauhdittanut menestystä.

INNOSUOMI saa kiitosta **Pia Merikoskelta**. – Suomessa tehdään paljon hyviä keksintöjä, ja maailmalla seurataan meitä. Siksi myös INNOSUOMI-palkinnon saajat herättävät kiinnostusta ulkomailla.

Kansainvälinen naisten keksijä- ja innovaatioverkosto, Global Women Inventors & Innovators Network (GWIIN) otti Merikoskeen yhteyttä heti INNOSUOMI-palkinnon julkistamisen jälkeen perehtyäksään Merikosken palkittuun keksintöön, villatekstiilien biotekniseen viimeistelymenetelmään. Menetelmällä käsitellään villaa niin, että se ei kutistu, ei vanutu, ei nyppyynty, eikä kutita. Menetelmä on ympäristöystävällinen, sillä se perustuu luonnon raaka-aineista valmistettujen ja täysin luontoon hajoavien entsyymien käyttöön.

Keksijä- ja innovaatioverkosto, GWIIN kutsui Pia Merikosken kansainväliseen naiskeksijäkonferenssiin, joka pidettiin viime toukokuussa Aasiassa Singaporessa. Konferenssin yhteydessä jaettiin Vuoden naiskeksijä -palkinto, joka annettiin Merikoskelle hänen parikymmentä vuotta kestäneestä työstään keksijänä. Palkintoa voisi kutsua naiskeksijöiden Oscariksi. Miehillä ei ole vastaavanaalista palkintoa.

Kekseliäs ihminen kyselee koko ajan

Pia Merikoski sanoo lapsuuden kotinsa antaneen hyvän perustan itsenäiselle ajattelulle ja omatoimisuudella.

– Äidiltäni opin, että lannistua ei pidä. Ensimmäiseen vastoinkäymiseen ei saa kaataa, vaan aina on noustava ylös omilla jaloilleen. Pitää olla myös utelias ja kysellä koko ajan. Jos on vielä ahkera, järjestelmällinen ja paneutuu asiaan, niin tuloksiakin on mahdollista saavuttaa.

Merikoski ei halua keksiä ”turhan takia” vaan haluaa keksinnöillään hyödyttää muita ihmisiä.

Koska vaatteet ovat Pia Merikoskea aina kiinnostaneet, opiskeli hän diplomi-insinööriksi ja aloitti työskentelyn tekstiilien parissa. Ensimmäisessä työpaikassaan (Finnpilissa) Merikoski vastasi tuotannosta, mutta tuotekehitys oli mielenkiintoisampaa. Näin syntyi Merikosken ensimmäinen tekstiili-innovaatio, vesipesua kestävä lämpöeristemateriaali.

Työskentely Alko-yhtiöiden tekstiilientseymiryhmä antoi sysäyksen biotekniikan soveltamiseen tekstiiliteollisuuteen.

– Ryhmän kehittämää, patentoitua Bio-touch-entsyymiä myytiin jo 40 maahan,

kun vuonna 1998 yksikkö myytiin kansainväliselle yhtiölle, Merikoski kertoo. Hänellä oli mahdollisuus lähteä töihin Yhdysvaltoihin tai Saksaan, mutta kumpikaan ei kiinnostanut.

Mutta Mikkelistä tullut tarjous kiinnosti: konkurssikypsä tuotantolaitos, joka oli tehnyt värjäyksiä ja viimeistelyksiä vaateteollisuudelle, oli uutta yrittäjää vailla. Merikoskella oli hallussa yhteistyöverkosto ja tarjolla villan viimeistelyprosessin kehittämiseen tarvittava teknologia. Ajatus omasta yrityksestä oli houkutteleva, ja näin Merikoski perusti Melocotonin.

Oma vaatemallisto tulossa

INNOSUOMI-palkinnon saanut villatekstiilien biotekninen viimeistelymenetelmä on Washwool, joka on suojattu patentilla. Kehitystyö lähti siitä, että Pia Merikoski halusi säilyttää villan lämpöeristävyuden ja kosteudenimemiskyvyn, mutta halusi päästä eroon villan huonoista ominaisuuksista.

Washwool-menetelmässä kuidun pintaa muokataan niin, että terävät suomunkärjet häviävät pysyvästi. Menetelmä pidentää villan käyttöikää ja pehmentää sen tuntua, joten villa ei kutita. Washwool-menetelmää

Kuva: Juhna Raikonen

Tasavallan presidentti Tarja Halonen ojensi Pia Merikoskelle INNOSUOMI-palkinnon villatekstiilien bioteknisestä viimeistelymenetelmästä INNOSUOMI-palkintojenjakajuhlissa viime vuoden marraskuussa. Patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja, INNOSUOMEN puheenjohtaja Martti Enäjärvi (toinen oik.) ja Kari Sipilä (vas.) INNOSUOMI-työvaliokunnan puheenjohtaja odottavat onnittelevuoroaan.

voidaan hyödyntää kaikkein karkeakarvaisempien lampaiden villaan, ja se on myös ympäristöystävällinen.

– Olen itse hyvin herkkäihoinen, enkä ole aikaisemmin voinut käyttää villavaatteita. Nyt voin kulkea huoletta päivästä toiseen Washwool-menetelmällä käsitellyissä vaatteissa, kertoo Merikoski.

Washwool ei ole enää tuotekehittelyasteella, vaan oma neulemallisto on tulossa myyntiin ensi vuoden alkupuolella. **Sirkku Haikosen** suunnittelemaa naisten ja miesten mallistoa lanseerataan parhaillaan markkinoille yhteistyössä Ilo-Settin kanssa.

Tuotantolaitos laajenee

Pia Merikosken Mikkelissä toimiva tuotantolaitoksessa on alkanut mittava remontti. Washwool-menetelmän esittelyyn tehdään ns. pilot-tehtaaksi, jossa esitellään menetelmää eri puolilta maailmaa tuleville lisenssi-asiakkaille. Yhteistyö on jo käynnistynyt pilot-kumppaneiden kanssa. Kumppanit ovat erityyppisiä eurooppalaisia villatekstiilien valmistajia, joille Melocoton tekee yksilöllisiä sopimuksia.

– Melocotonissa tehdään tuotantoa kotimaahan, Skandinaviaan ja Baltiaan. Muualle maailmaan villan viimeistelyprosessi

myydään lisensioimalla eli myymällä patentin käyttöoikeutta, Merikoski kertoo.

Melocoton työllistää tällä hetkellä parisenkymmentä työntekijää, mutta pilot-tehtaan myötä henkilöstökin lukumäärä kasvaa.

Eukalyptuksesta tekstiilit leikkaussaleihin

Melocotonissa kehitetään parhaillaan leikkaussaleihin uusia tekstiilejä.

– Yhdessä leikkauksessa tulee tekstiilijätettä useita kiloja. Sairaalat ovat havahtuneet, kuinka paljon leikkaussalit kuormit-

Kuva: Miha Rahkonen

Pia Merikoski esitteli palkittua keksintöään, villatekstiilien bioteknisestä viimeistelymenetelmää tasavallan presidentti Tarja Halosella ja tohtori Pentti Arajärvelle INNOSUOMI-palkintojenjakojuhlan yhteyteen järjestetyssä näyttelyssä.

tavat jätteellä ympäristöä. Kertakäyttötekstiilit ovat tekokuitua ja vaikeasti hävitettävissä.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sairaalapesula otti Pia Merikoskeen yhteyttä tiedustellakseen josko hän voisi kehittää pitkäaikaista ja kovaa käyttöä kestävä tekstiilin.

– Meidän ensimmäinen tekstiiliversiomme kelpasi vain leikkausvälineiden alustaksi, sillä siitä lähti liian paljon kuituhiukkasia, mikropartikkeleita. Leikkausalietekstiilin erityisvaatimuksena on mahdollisimman pieni mikropartikkelipäästö. Ja kun mikro-

partikkelipäästö on pieni, voidaan tekstiiliä käyttää myös esimerkiksi verenvuodoissa.

Melocotonissa päädyttiin tutkimusten ja kokeilujen kautta eukalyptyspuusta valmistettuun lyocell-kuituun, jolla on vähäinen kuituhiukkaspäästö, mutta erinomainen imukyky. Nyt tästä lyocell-kuidusta Melocotonissa kehitetään leikkaussalien jokapaikan tekstiili. Keksinnöllä on arvattavasti maailman laajuisestikin merkitystä.

LEENA-LIISA LEHIKONEN

Uusi tuotekehityksen verkostohanke edistämään yrittäjyyttä ja työllistymistä

Tuotekehityksen verkostohankkeessa, Tuoteväylässä kehitetään alueellisia ja valtakunnallisia tuotekehityksen asiantuntijaverkostoja. Tuoteväylässä kehitetään myös julkisen hallinnon toimijoiden ja yksityisen sektorin yhteistyötä hyvin konkreettisella tasolla ja sitä kautta koko kansallista innovaatiojärjestelmäämme. Hankkeella myös tuetaan ja edistetään alueellista yritystoimintaa ja työllistymistä.

Hankkeen toteuttajina ovat työvoima- ja elinkeinokeskukset (TE-keskukset) ja Suomen Tuotekehitysyhdistys. Patenti- ja rekisterihallitus (PRH) on mukana hankkeen ohjaustyöryhmässä. PRH:lla on myös palvelupisteet TE-keskuksissa.

Tuoteväylä-verkostohanke on aloitettu TuoteStartin innoittamana. TuoteStartissa edistetään innovaatioiden kaupallistamista verkostoyhteistyöllä, mikä on osoittautunut niin suosituksi, että kauppa- ja teollisuus-

ministeriö (KTM) haluaa kehittää toimintaa edelleen Tuoteväylä-hankkeena. Tuoteväylän rahoittaa Euroopan Sosiaalirahasto (ESR).

Tuoteväylä-verkostohankkeessa kehitetään innovaatiojärjestelmien lisäksi elinkeinosektorilla, tutkimuslaitoksissa, korkeakouluissa, eri asiantuntijaorganisaatioissa ja muulla julkisella sektorilla työskentelevien tuotekehitysosaamista ja verkostoitumista. Hanke integroituu aktiivisesti meneillään oleviin muihin verkosto- ja kehityshankkeisiin, esim. Seutu-YPP-projektiin, Kvar-tetti-yhteistyöhön ja Idealuotsiin.

Hankkeella pyritään myös vaikuttamaan sellaisten toimintatapojen kehittymiseen, jotka edesauttavat tutkimuslaitoksissa tehtävän tutkimustiedon siirtymistä elinkeinoelämän käyttöön. Hankkeella myös tuetaan TE-keskuksia hyödyntämään osaamistaan elinkeinoelämän parhaaksi.

– Patenti- ja rekisterihallituksen näkökulmasta on merkittävää, että hankkeen myötä immateriaalijärjestelmän palvelut saadaan tuotua entistä lähemmäs asiakasta juuri silloin, kun hän tarvitsee niitä, sanoo **Mika Waris**, PRH:n markkinointijohtaja. Waris on jäsenenä hankkeen ohjausryhmässä.

LEENA-LIISA LEHIKONEN

Mikä Tuoteväylä?

Verkottaa valtakunnallisesti tuotekehityksen asiantuntijat toimimaan yhdessä elinkeinoelämän kehittämiseksi ja luo toimivat käytännöt eri osapuolten ja sidosryhmien välille

Muita tavoitteita ovat

- edistää innovaatioista syntyvien liiketoimintamahdollisuuksien kehittymistä yritystoiminnaksi
- keskitetysti ylläpitää tuotekehityksen asiantuntijaryhmän jatkuvan oppimisen prosessia
- edistää eri toimijoiden palveluiden entistä tehokkaampaa hyödyntämistä alueiden tuotekehityshankkeissa
- edistää teollisoikeuksien käyttöä tuotekehityksen tulosten suojaamisessa
- edistää olemassa olevan tiedon ja osaamisen entistä tehokkaampaa hyödyntämistä alueiden tuotekehityshankkeissa, painopisteenä erityisesti patenttitiedon hyödyntäminen teknisen tiedon lähteenä
- vähentää tuote- ja palvelukehitykseen käytettävien resurssien päällekkäisyyttä
- selkeyttää eri toimijoiden keskinäisiä rooleja, työnkuluja ja viestintää
- luoda verkostokoordinaattorin toimintamalli ja ansaintalogiikka
- kehittää markkinointikonsepti, jota voidaan soveltaa aluekohtaisesti
- kehittää tuotekehitystiedon keruu- ja hakuprosessia palvelumuodoksi TE-keskuksille ja TuoteStart-konsulteille
- toteuttaa resurssipankki

Näyttötutkinto pätevöittää tuotekehittäjäksi

Tuotekehittäjän ammattitaidon voi nykyään osoittaa suorittamalla tuotekehittäjän erikoisammattitutkinnon. Ammattitutkinto kuuluu Opetushallituksen näyttötutkintojärjestelmään, joka on osa aikuiskoulutusjärjestelmäämme. Näyttötutkinto on perustellaan hiukan kisälli-mestari -tyyppinen järjestelmä, jossa vanhemmat ammattilaiset arvioivat nuoremman ammattitaitoa näyttöjen perusteella.

Tuotekehityksen erikoisammattitutkintovaatimuksiin on sisällytetty immateriaalijärjestelmän osaamisen keskeiset piirteet: patenti-informaation käyttö tuotekehityksen tietolähteenä ja suojauskysymysten huomiointi tuotekehitysprosessin soveliaissa vaiheissa.

Tuotekehitysprosessin alkupuolen päätökset ovat ratkaisevia. Tuolloin tehtyjen virheiden korjaaminen on myöhemmin hyvin kallista. Jos projekti suuntautuu sellaisen tekniikan tutkimiseen tai teknisen ratkaisun etsintään, joka lopulta osoittautuu jo aiemmin tunnetuksi, on käytetty sekä aikaa että rahaa turhaan. Pahimmassa tapauksessa voi tuotekehityksen lopputulos olla toisen yrityksen omaisuutta eli patentilla suojattu toisen yrityksen käyttöön.

Tuotekehityshankkeista 30–50 prosenttia on päällekkäisiä hankkeita, jotka on ai-

emmin dokumentoitu yksityiskohtaisesti ja strukturoidusti maailman suurimpaan teknisten ratkaisujen tietolähteeseen, patenttijulkaisuihin. Patenttijulkaisuja on noin 40 miljoonaa luokiteltuna tekniikan alueensa perusteella kahdeksaan pääluokkaan ja noin 67 000 alaluokan järjestelmään. Näiden avulla omaa tuotekehitystä sivuavat aiemmat ratkaisut ovat löydettävissä.

Patentti- ja rekisterihallituksen edustaja on myös mukana Tuotekehittäjän erikoisammattitutkinnon -tutkintotoimikunnassa. Tutkintotoimikunnan tehtävänä on vastata tutkintotoiminnan johtamisesta ja oh-

jaamisesta sekä tutkinnon laadullisesta kehittämisestä.

Näyttötutkinnot suoritetaan yleensä niin, että oppilaitokset järjestävät tutkintoon tai tutkinnon osiin valmistavaa koulutusta. Koulutuksessa opiskelija osoittaa taitonsa erilaisilla näytöillä.

MIKA WARIS

Kuva: Patentti- ja rekisterihallitus

**Tietoa järjestävistä oppilaitoksista:
www.oph.fi/nayttotutkinnot/**

Ajankohtaista

PATREKIN TILAT UUDISTUIVAT

Patentti- ja rekisterihallituksen PatRek-asiakaspalvelu toimii Innotalon katukerroksessa. PatRekin tilat uudistettiin kuluneen syksyn aikana. PatRekin tilat ovat kahdessa kerroksessa. Alakerrassa on itsepalvelusali, jossa asiakkaat tutkivat Patentti- ja rekisterihallituksen tietokantoja ja arkistoaineistoa. Itsepalvelusalissa tietokonepöydät on järjestetty uudelleen kolmen pöydän ryhmiin. Avarassa ja valoisaan itsepalvelusalissa käy päivittäin reilut sata asiakasta. PatRekin yläkerrassa hoidetaan asiointi Patentti- ja rekisterihallitukseen ja jätetään posti kirjaamoon.

PatRekin tilojen uudistamista vastaa arkkitehti **Jaakko Aartelo** Arkkitehtuuritoimisto Woldemar Baeckman – Jaakko Aartelo Oy:stä. Tiloissa on käytössä samat kalusteet kuin aikaisemminkin, mutta kalusteisiin on tehnyt lisäosia. Lisäosat on valmistanut Loimuset Oy.

LEENA-LIISA LEHIKAINEN

PATREK-ASIAKASPALVELU

avoinna ma-pe klo 8–16.15
Arkadiankatu 6 A
00100 Helsinki

Kuvat: Leena-Liisa Lehikainen

KAUPPAREKISTERIN VALVONTA TEHOSTUU

Kaupparekisterin valvontaa on kuluneen vuoden aikana tehostettu. Poistomenettelyissä olevien elinkeinoharjoittajien määrä (46 525) on lähes kaksikertainen edelliseen vuoteen verrattuna. Toimimattomia ja tai ilmoitusvelvollisuutensa laiminlyöneitä elinkeinoharjoittajia mahdollisesti poistetaan kaupparekisteristä tänä vuonna lähes kaksinkertainen määrä viime vuoteen verrattuna, jolloin rekisteristä poistettiin noin 19 000 elinkeinoharjoittajaa.

Tilinpäätöksiä on karhuttu uhkasakon uhalla elinkeinoharjoittajilta tämän vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana yli kolminkertainen määrä verrattuna koko viime vuoteen. Tilinpäätöksiä onkin ilmoitettu rekisteröitäväksi tämän vuoden tammi-elokuussa 24 prosenttia enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna.

Kaupparekisterissä organisaatiomuutos

Kaupparekisterin toiminta on tehostettu organisaatiomuutoksella. Kaupparekisteriä ylläpitävä Patentti- ja rekisterihallituksen yritys- ja yhteisölinja on järjestetty neljään prosessiin. Valvontaprosessin tehtävänä on mm. ilmoitusvelvollisuuden täyttämisen valvonta ja toimimattomien elinkeinoharjoittajien rekisteristä poistaminen. Linjan muut prosessit

KAUPPAREKISTERIN POISTOMENETTELYT JA KUULUTUSTEN MÄÄRÄPÄIVÄT 2004

Kaupparekisterissä on käynnissä kolme eri poistomenettelyä, jotka päättyvät vuoden 2004 aikana. Poistomenettelyt ovat yksityisten elinkeinoharjoittajien, avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden sekä osakeyhtiöiden poistomenettelyt.

Yksityisten elinkeinoharjoittajien poistomenettely

Menettelyssä ovat mukana yksityiset elinkeinoharjoittajat, jotka on merkitty rekisteriin ennen vuotta 1994, mutta eivät ole ilmoittaneet rekisteriin kaupparekisterilain 3 a §:n mukaisia henkilötietoja. Näitä elinkeinoharjoittajia koskeva kuulutus on julkaistu Kaupparekisterilehdessä 6.9.2004 Nro 36A. Henkilötiedot on ilmoitettava viimeistään 7.12.2004.

Avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden poistomenettely

Menettelyssä ovat mukana avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt, jotka eivät ole tehneet ilmoitusta kaupparekisteriin

ovat asiakas- ja tietopalveluprosessi, käsittelyprosessi sekä ylläpito- ja kehittämisprosessi.

MATTI AHOLA

vuoden 1993 jälkeen ja joista on syytä olettaa, että ne ovat lopettaneet elinkeinotoiminnan. Näitä elinkeinoharjoittajia koskeva kuulutus on julkaistu Kaupparekisterilehdessä 16.8.2004 Nro 33A. Ilmoitus toiminnan edelleen jatkumisesta on tehtävä viimeistään 16.11.2004.

Osakeyhtiöiden poistomenettely

Menettelyssä on mukana osakeyhtiöitä, jotka eivät ole ilmoittaneet tilinpäätösasiakirjoja rekisteröitäväksi siltä viimeksi päättäneeltä tilikaudelta, jonka päättymisestä on kulunut yli yksi vuosi. Menettelyssä edelleen oleville yhtiöille lähetettiin lokakuun alussa kirjeitse toinen kehoitus ilmoituksen tekemisestä. Tämä kehoitus merkitään kaupparekisteriin ja kuulutetaan virallisessa lehdessä. Kuulutus julkaistaan Virallisessa lehdessä lokakuun puolivälissä. Ilmoitus tilinpäätösasiakirjoista on viimeistään tehtävä 20.12.2004.

Osakeyhtiöiden poisto jatkuu vuonna 2005

Ensi vuonna jatketaan toimimattomien osakeyhtiöiden rekisteristä poistamista perus-

KAUPPAREKISTERIN POISTOMENETTELYT VUONNA 2004

Yksityisiä elinkeinoharjoittajia poistomenettelyssä 11 042

Avoimia ja kommandiittiyhtiöitä poistomenettelyssä 10 483

Osakeyhtiöitä poistomenettelyssä 25 000

Tilinpäätöksiä karhuttu uhkasakon uhalla 22 000 (tammi-elokuu 2004)

Luettelo poistomenettelyssä olevista yrityksistä: www.prh.fi

teena tilinpäätösasiakirjojen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti. Lisätietoa poistomenettelyistä ja listat menettelyissä olevista elinkeinoharjoittajista sekä tilinpäätösten uhkasakon uhalla tapahtuvasta karhunnasta PRH:n kotisivuilta www.prh.fi

MATTI AHOLA

Ajankohtaista

TAVARAMERKKIEN SUOJAAMINEN LAAJENI

Euroopan yhteisö liittyi Madridin pöytäkirjan mukaiseen järjestelmään. Liittyminen tuli voimaan lokakuun 1. päivänä. Liittyminen lisää suomalaisten elinkeinonharjoittajien käytävissä olevia vaihtoehtoja.

Tavaramerkkirekisteröintien antama suoja on tavallisesti maakohtaista ja näin ollen PRH:n suorittama tavaramerkkirekisteröinti antaa lähtökohteisesti suoja vain Suomessa. Suomalaisilla elinkeinonharjoittajilla on kuitenkin tarve suojata tavaramerkkinsä myös ulkomailla.

Tavaramerkkien suojaamisessa ulkomailla on tähän saakka käytetty lähinnä kolmea eri menettelytapaa. Ensimmäinen tapa on tavaramerkkirekisteröintien hakeminen suoraan kussakin kansallisessa virastossa. Toinen tapa on suomalaisen tavaramerkkirekisteröinnin laajentaminen kohdemaihin Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) hallinnoiman Madridin pöytäkirjaan perustuvan kansainvälisen tavaramerkkijärjestelmän kautta. Kolmas tapa on koko Euroopan yhteisön kattavan yhteisötavaramerkin hakeminen sisämarkkinoiden harmonisointivirastosta (OHIM).

Liittymisen myötä Madridin pöytäkirjan mukaista järjestelmää käyttävät kansainvälisten rekisteröintien hakijat ja haltijat voivat nimetä Euroopan yhteisön yhdeksi

kohteeksi, jossa tavaramerkki-suoja haetaan.

Esimerkiksi suomalaisen tavaramerkkirekisteröinnin haltija voi Madridin pöytäkirjaan perustuvan järjestelmän kautta laajentaa tavaramerkki-suojan koskemaan muiden valitsemiensa maiden ohella koko Euroopan yhteisöä. Tällöin WIPO lähettää tiedon tavaramerkin kohdennuksesta OHIMin. OHIM tutkii, onko Euroopan yhteisöön kohdennettu tavaramerkki yhteisötavaramerkkiä koskevien säännösten mukainen. Mikäli tavaramerkki on yhteisötavaramerkkiä koskevien säännösten mukainen, OHIM hyväksyy tavaramerkin ja se on voimassa koko Euroopan yhteisön alueella.

Muutos merkitsee myös, että yhteisön tavaramerkkien hakijat ja haltijat voivat tavaramerkkihakemuksensa tai tavaramerkkirekisteröintinsä perusteella hakea Madridin pöytäkirjaan perustuvaa kansainvälistä rekisteröintiä. Näin yhteisön tavaramerkkien hakijat ja haltijat voivat laajentaa tavaramerkkisuojan haluamiinsa Madridin pöytäkirjan jäsenvaltioihin.

JANNE ISOTALO

LISÄAIKAA YRITYSTEN OSAKEPÄÄOMAN NOSTOLLE

Osakeyhtiölain uudistamisen ja euroon siirtymisen myötä uudeksi osakepääoman vähimmäisrajaksi tuli 8 000 euroa. Vanhoille yhtiöille on säädetty velvollisuus korottaa tätä pienempi osakepääomansa uudelle rajalle.

Alkujaan kaupparekisteri-ilmoitus kyseisestä asiasta piti saattaa vireille viimeistään 31.8.2004. Lakia muuttamalla on yhtiöille kuitenkin annettu lisäaikaa osakepääomansa korottamiseen. Uudesta aikataulusta on tarkoitus säätää myöhemmin tarkemmin osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Vanhat yhtiöt ovat siis saaneet lisäaikaa osakepääomansa korottamiseen vähintään 8 000 euroon. Ellei kyseistä korotusta ilmoitettaisi kaupparekisteriin myöhemmin tarkentuvassa uudessa määräajassa, määrätäisiin yhtiö selvitystilaan tai poistettavaksi kaupparekisteristä. Ajoissa tehdyn ilmoituksen

on kaupparekisterikäsittelyssä johdettava rekisteröintiin, jotta se estäisi selvitystilan tai rekisteristä poistamisen.

Vaihtoehtoisena menettelynä osakepääoman korottamiselle 8 000 euroon on säädetty osakeyhtiön muuttaminen avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi tai yhtiön toiminnan jatkaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana.

Jos edellä mainitusta yritysmuodon muutoksesta ilmoitettaisiin kaupparekisteriin myöhemmin tarkentuvassa määräajassa, voitaisiin selvitystila tai rekisteristä poistaminen niinkään välttää, mikäli ilmoituksen rekisteröintiä ei evättäisi. Kyseisiin yritysmuodon muuttamisiin tarvitaan kuitenkin vielä uutta lainsäädäntöä, jonka rakentamiseen nyt on saatu lisäaikaa.

Asunto-osakeyhtiölain mukaisten vanhojen yhtiöiden ei tarvitse korottaa osakepääomaansa uudelle rajalle.

OLLI VENTO

Tapahtumia

Kuva: Leena-Liisa Lehtikoinen

IHMEVILLA ESILLÄ KAMPIN RAKSABILEISSA INNOGALLERIASSA ESITELTY KEKSINTÖ KANSAINVÄLISEN MENESTYKSEN KYNNYKSELLÄ

”Ihmevilla” oli Innogallerian yleisötilaisuuksien aiheena lokakuun ensimmäisenä lauantaina, kun Kampin rakennustyömaalla pidettiin Raksabileet. Jo neljä kertaa pidetyt raksabileet olivat tällä kertaa viimeiset.

”Ihmevilla” on **Pia Merikosken** kehittämä kutistumaton, nukkaantumaton ja kutittamaton villa. Merikosken villatekstiilien biotekninen viimeistelymenetelmä on saanut viime vuonna meillä Suomessa tasavallan presidentin INNOSUOMI-palkinnon. Alkukesästä Merikoski palkittiin kansainvälisellä Vuoden naiskeksijä -palkinnolla Singaporessa Aasiassa.

Pia Merikoski (kuvassa toinen oik.) oli yhdessä yrityksensä Melocotonin operatiivisen johtajan **Katja Kokon**

(kuvassa toinen vas.) ja **Jorma Kotosen**, Ilo-Settin markkinointipäällikön kanssa esittelemässä palkittua keksintöä ja muita Merikosken tekemiä entsyymikeksintöjä. Asiakkaille näytettiin, kuin Melotouchmenetelmällä käsitellyt puuvillatekstiilit imevät vettä.

LEENA-LIISA LEHIKONEN

PRH:N PALVELUT ESITELTIIN TAMPEREELLA

Pirkanmaan TE-keskuksessa Tampereella vietettiin viime kevällä PRH-päivää. Teemana oli ”keinoja kilpailukyvyyn edistämiseksi ja muuta hyvää”. Asiantunteva joukko PRH:n neuvoja oli tullut palvelemaan paikalle kutsuttuja TE-keskuksen asiakkaita ja muita tiedonhaluisia. Päivän anti koostui lyhyistä tietoisuista ja henkilökohtaisesta neuvonnasta sekä näyttelystä, jossa esillä oli PRH:n palveluarsenaalia.

Tietoisut vetivät väkeä paikalle kiitettävästi. Kuulijoille kävi selväksi, että TE-keskuksen ja PRH:n yhteinen palvelukokonaisuus auttaa yritystä ”kehdestä hautaan” eli rekisteröinnistä lopettamisilmoituksen tekoon.

Kuulijoiden joukossa oli monia nuoria yrittäjiä, jotka TE-keskuksen Tampereen yrityspalvelukeskuksessa olivat ensin testanneet yritysideoita kantavuutta Uusyrittäjäkeskus Ensimetrin -asiantuntijoiden kanssa. He ohjasivat lupaavat yrittäjänalut TE-keskuksen PRH-neuvojalle, joka auttaa kaikissa yrityksen rekisteröinti- ja muutosilmoitusasioissa sekä kertoo myös tarvittaessa patenti- yms. palveluista. TE-keskuksesta saa apua myös mm. rahoitukseen, koulutukseen ja työvoiman hankintaan.

SIRKKA KULOMÄKI
Pirkanmaan TE-keskus

Kuva: Timmu Salonen, Pirkanmaan TE-keskus

Tapahtumia

Kuva: Leena-Liisa Lehtikoinen

Kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen puhui tuotekehityksestä INNO-SUOMEN 10-vuotisjuhlassa toukokuussa.

INNOSUOMI TÄYTTI 10 VUOTTA

Kymmeneen toiminnan vuoteen sisältyy sadoittain tapahtumia, valtakunnallinen INNO-SUOMI-palkinto on saanut rinnalleen merkittävässä asemassa olevat alueelliset palkinnot. Projekti on laajentunut myös nuoriin Innoint- ja Inno-kouluhankkeiden kautta.

Patentti- ja rekisterihallituksessa toukokuun 26. päivä pidetyssä INNO-SUOMI -juhlatilaisuudessa pääjohtaja **Martti Enäjärvi** kertoi, että vuodesta 1994 INNO-SUOMI on saanut peräti 2500 palkintoehdotusta, joiden perusteella on myönnetty 56 tasavallan presidentin INNO-SUOMI-palkintoa sekä 11 kunniamainintaa. Tämän

lisäksi alueelliset raadit ovat palkinneet satoja alueensa yrittäjiä, tutkijoita ja keksijöitä.

INNOSUOMI-vertailututkimus 2002–2003 osoittaa palkittujen saaneen konkreettista hyötyä palkituksi tulemisesta mm. uusina tilauksina, asiakaina ja työpaikkoina sekä tunnettuuden lisääntymisenä.

Ministeri **Mauri Pekkarinen** totesi juhlapuheessaan tuotekehityksen tapahtuvan Suomessa erinomaisesti. Myös teknologian kehittämiseen saatavilla olevat rahoitusinstrumentit toimivat hyvin. Ongelma muodostuu teknisesti valmiin innovaation tuotteistamisesta, markkinoille saattamisesta ja

uuden yritystoiminnan kansainvälistämisestä.

Pääomasijoittajien, erityisesti valtion, tavoitteena tulee olla uuden menestyvän yritystoiminnan synnyttäminen.

Pelkkä teknologian kehittäminen ei vielä riitä. Tähän tavoitteeseen pyrittäessä Pekkarinen peräänkuuluttaa tiiviimpää valtiollisten innovaatioalan toimijoiden yhteistyötä. INNO-SUOMI -projekti on edistänyt juuri tätä tavoitetta koko olemassaolon ajan, kiitteli ministeri Pekkarinen.

Tilaisuudessa kuultiin myös Lapin yliopiston professorin **Kyösti Urposen** esitelmä sosiaalisten innovaatioiden tärkeydestä. Puheessa professori Urponen osoitti teknologisten

innovaatioiden olevan kestäväällä pohjalla vain, mikäli samanaikaisesti kyetään tuottamaan myös sosiaalisia innovaatioita.

Ensimmäisen INNO-SUOMI-palkinnon saajan Finnzymes Oy:n viestintäpäällikkö **Kati Sallinen** kertoi palkinnon vaikuttaneen yrityksen alkuvuosina ennen kaikkea henkisenä rohkaisuna. Palkituksi tuleminen valoi uskoa oman innovaation ainutlaatuisuuteen sekä uskottavuuteen kovilla kansainvälisillä markkinoilla. Kati Sallinen kertoi juhlayleisölle, että Finnzymes on edelleen kehittyvä menestystarina.

SAMI SUNDSTRÖM

Kuva: Leena-Liisa Lehtikoinen

Ensimmäisen INNO-SUOMI-palkinnon saajan Finnzymes Oy:n viestintäpäällikkö Kati Sallinen kertoi palkinnon vaikuttaneen yrityksen alkuvuosina ennen kaikkea henkisenä rohkaisuna.

Kirjaesittely

JUHLAKIRJA INNOSUOMEN ENSIMMÄISESTÄ VUOSIKYMMENESTÄ

Suomen menestysstrategiana on 1990-luvun alusta alkaen ollut osaamisen ja kilpailuky-
vyn vahvistaminen panosta-
malla tutkimukseen ja tuote-
kehitykseen. INNOSUOMI
on vuodesta 1994 ollut muka-
na näissä talkoissa ja koonnut
yhteistyöhön hallinnon, elin-
keinoelämän, tutkimuksen ja
koulutuksen sekä tukiorgani-
saatioiden edustajia. Projekti
on kannustanut ja palkinnut
keksinnöllisyyttä ja luovaa
yrittäjyyttä.

INNOSUOMEN 10-vuoti-
sesta taistelusta on koottu juh-
lakirja, joka julkaistiin Touko-
kuussa 2004. Kirja esittelee
projektin tavoitteet, tapahtu-
mat, taustatiedot sekä tasavallan
presidentin INNOSUOMI-
palkinnolla palkitut innovaa-
tiot. Lisäksi INNOSUOMI
1994–2004 teoksessa on asian-
tuntija-artikkelein esitelty ne
erityisteemat, joita projekti on
vuosien varrella painottanut.

96-sivuisen juhlakirjan on
toimittanut **Aarno Kaila** ja sen
ulkoasu on suunnitellut
graafikko, professori **Tapani
Aartomaa**. Kirjaa on saatavilla
INNOSUOMEN toimistossa.

Toimittanut: Aarno Kaila
Graafinen muotoilu:
Tapani Aartomaa
Kuvat: Innosuomi-arkisto
Repro ja paino: Edita Prima Oy
Paperi: Kannot: Curious
Metallics, sisus: Lumisilk
INNOSUOMI/Patentti- ja
rekisterihallitus
ISBN 951-53-2591-9
Edita Prima Oy, Helsinki 2004

Kuvat: Andrei Terentiev

Svensk resumé

Nytt register över ägare av bostadsaktier till Finland

I anslutning till statsrådets regionaliseringsprojekt har Patent- och registerstyrelsen (PRS) låtit utreda om det finns behov av ett nytt elektroniskt register över ägare av bostadsaktier. Enligt det omfattande utredningsarbetet skulle registreringen av ägarförhållandena av bostadsaktier och andra ägaruppgifter ha en avsevärd samhällelig och ekonomisk betydelse.

Enligt arbetsgruppen främjar ett ägarregister aktieägarnas och bolagens verksamhet samt marknadsföringen av och handeln med bostäder och affärslokaler. Registret skulle för första gången samla ihop den viktiga nationalförmögenhet som ingår i bostadsaktier. Även tillgången till pålitlig boendestatistik skulle underlättas avsevärt.

Elektroniskt, papperslöst register

Ett papperslöst, elektroniskt register över ägare av bostadsaktier som är offentligt och pålitligt gör det möjligt att avskaffa aktiebrev i pappersform, vilket förenklar och underlättar bostadshandeln och på lång sikt även pantsättningen av aktier. I och med registret skulle bolagets administration och disponentuppdrag bli lättare att sköta. Uppgifterna i registret föreslås ersätta aktieböckerna. Registret skulle ha många användare allt från enskilda personer till företag och myndigheter.

Arbetsgruppen, som bestod av representanterna för Finlands Fastighetsförbund rf, Bankföreningen i Finland rf, miljöministeriet, Befolkningsregistercentralen och Patent- och registerstyrelsen, föreslår enhälligt att ett ägarregister skall grundas. (Till styrningsgruppen hörde också representanterna för skatteförvaltningen, Asuntokiinteistöyhdistys rf och Nordeabanken).

Utredningsarbetet pågår

Generaldirektören för Patent- och registerstyrelsen, **Martti Enäjärvi** överlämnade

Generaldirektör Martti Enäjärvi (till vänster) överlämnade till handels- och industriminister Mauri Pekkarinen 31.8.2004 i samband med regionaliseringsutredningen en förutredning om den elektroniska registreringen av bostadsaktiers ägaruppgifter. Ministerns specialmedarbetare Jyri Järvihaavisto (i mitten) var också närvarande.

31.8.2004 till handels- och industriminister **Mauri Pekkarinen** arbetsgruppsbetänkandet beträffande den elektroniska registreringen av bostadsaktiers ägaruppgifter. Samtidigt bad han att ministern och HIM skulle vidta åtgärder för grundandet av detta nödvändiga ägarregister. I detta sammanhang skall också finansieringen av verksamheten och de ekonomiska verkningarna utredas noggrannare.

Enäjärvi lovade att PRS är beredd att vidareutveckla ärendet i samarbete med och under ledning av HIM. Han påpekade också att registret skulle vara verksamt i hela landet och den centralenhet som skall grundas kan också placeras utanför huvudstadsregionen t.ex. i det Mellersta Finland.

Förutredning som tryckt och elektronisk publikation

Publikationen Förutredning om den elektroniska registreringen av bostadsaktiers ägaruppgifter (ISBN 951-53-2630-3) säljs av förläggaren Edita Publishing Oy. Den kan köpas på Editas bokhandel, Annegatan 44, 00100 Helsingfors. Priset är 15 euro. Publikationen är på finska.

Publikationen finns även i Adobe Acrobat pdf-format (ISBN 951-53-2631-1) på Patent- och registerstyrelsens webbsida på adressen www.prh.fi.

LEO LEHDISTÖ

PRS ingav sin regionaliseringsutredning

Patent- och registerstyrelsen (PRS) gav på tisdagen den 31 augusti 2004 till handels- och industriminister **Mauri Pekkarinen** sitt svar om förstärkningen av regionala funktioner som en del av statsförvaltningens pågående regionaliseringsutredningar.

I den omfattande utredningen konstaterades att PRS kraftigt har regionaliserat sin verksamhet under de senaste tio åren.

PRS har serviceställen runt om i Finland i TE-centralerna, magistraterna, nyföretagarcentralerna och handelskamrarna. Företags- och organisationsdatasystemet (FODS) som upprätthålls tillsammans med skatteförvaltningen står till tjänst oberoende av tid och plats.

Tyngdpunkten i vidareutvecklandet av den regionala verksamheten ligger enligt PRS:s områdesstrategi på TE-centralerna och deras patentombud och på innovationsombuden i högskolorna.

PRS följer även med öppet sinne möjligheterna att förstärka teknologikoncentrationer som eventuellt kommer att bildas och statsförvaltningens gemensamma åtgärder att regionalisera förvaltnings- och stödtjänster.

Den viktigaste åtgärden i PRS:s regionaliseringsutredning är emellertid grundandet av ett alldeles nytt register över ägare av bostadsaktier som en del av PRS:s verksamhetsfält.

**Regionaliseringsutredning
(på finska) på PRS webbsida
www.prh.fi.**

LEENA-LIISA LEHIKONEN

“Mjukvarupatentdirektivet” önskas förenkla patenteringspraxisen

EU-kommissionen gav i februari 2002 ett direktivförslag med syfte att förenkla och harmonisera patenteringspraxisen angående datorrelaterade uppfinningar inom EU-området. Direktivet kallas ”mjukvarupatentdirektiv” eller ”programvarupatentdirektiv”. Med programvarupatentet avses antingen datorrelaterade uppfinningar i allmänhet, dvs. de uppfinningar som det kommande direktivet anses avse eller i en mer begränsad betydelse de patent eller patentansökningar som innehåller det s.k. programvarukravet.

Till praxisen som godkänner programvarukraven övergick man i det Europeiska patentverket efter vissa beslut av EPO:s besvärnämnder i oktober 2001. Exemplet följdes i flera EU-medlemsländer, bl.a. i Sverige, Tyskland och England. I Finland godkändes programvarukraven dock inte ännu då, eftersom kommissionens ursprungliga direktivförslag motsvarade den då rådande praxisen vid PRS.

EU-medlemsländerna kom till ett brett

samförstånd vid konkurrensrådets sammanträde i november 2002 om förslaget innehåll, där bl.a. programvarukraven godkändes under vissa förutsättningar. Även Finland stödde detta förslag efter att statsrådet och riksdagen hade behandlat ärendet.

Patent- och registerstyrelsen ändrade sin praxis i februari 2003 så att den godkänner programvarukraven. Till patentverket hade redan inlämnats ett betydligt antal patentsökningar som innehöll programvarukrav. Vidarebehandlingen av dessa ansökningar skulle ha riskerat att försenas om inte PRS hade fattat ett beslut om ändring av praxisen. Det var emellertid redan möjligt att i Finland bringa i kraft en ansökan som innehöll programvarukrav, nämligen genom att söka patent direkt hos Europeiska patentverket.

Direktivet har sålunda redan länge bearbetats och det är nu på sluttrakan i EU:s förvaltningsorgan. Om förslaget i stora drag godkänns våren 2004 i den form som var konkurrensrådets samförstånd, följer därav inga stora förändringar till den rådande situationen. Genom att inskriva i direktivet som villkor för patentering att det bidrag till teknikens ståndpunkt som uppfinningen medför är tekniskt, hindrar man övergången mot en mer liberal praxis, i vilken rena affärsmetoder skulle godkännas.

Man skall iaktta att begränsningen av enbart datorprogram utanför patenteringen enligt 1 § i den finska patentlagen skall bevaras på samma sätt som den motsvarande punkten i artikel 52 i EPC. De satta målen för att förenkla och harmonisera praxisen skulle dock uppnås. Det skulle ha en betydelse som tjänar alla parter.

EERO BOMANSON

Kuva: Andrei Terentiev

Svensk resumé

Pia Merikoski, INNOFINLAND 2003- pristagare till Finland

Uppfinnaren av mirakelullen utvecklar tyg gjort av eukalyptus till operationssalar

Pia Merikoski tog i november i fjol emot republikens presidents INNOFINLAND-pris. Priset beviljades för bioteknisk process för appretering av ylletextilier. Med hjälp av processen behandlas ull så att den inte krymper, tovar sig, blir noppig eller kliar. Processen är miljövänlig, för den baserar sig på användning av biologiskt nedbrytbara proteaszymer som har framställts av råmaterial från naturen.

INNOFINLAND får beröm av Pia Merikoski.

– Det görs många goda uppfinningar i Finland, och världen iakttar oss. Därför väcker också INNOFINLAND-pristagarna intresse utomlands.

Det internationella nätverket för kvinnliga uppfinnare och innovatörer, Global Women Inventors & Innovators Network (GWIIN) kontaktade Pia Merikoski genast efter offentliggörandet av INNOFINLAND-priset för att sätta sig in i Merikoskis belönade uppfinning. GWIIN inbjöd Merikoski till den internationella konferensen för innovativa kvinnor som hölls i maj i fjol i Singapore, Asien. I samband med konferensen utdelades Årets kvinnliga uppfinnarpris till Merikoski för hennes tjugotal år långa arbete som uppfinnare. Priset kunde kallas de kvinnliga uppfinnarnas Oscar. För män finns inte ett motsvarande pris.

Egen klädkollektion på kommande

Washwool, den biotekniska processen för appretering av ylletextilier som fick INNOFINLAND-priset, har skyddats med patent. Utvecklingen började i och med att Pia Merikoski ville förvara ullens värmeisole-

Foto: Sakari Mojanitie

rings- och fuktupptagningsförmåga, men ville bli av med ullens dåliga egenskaper.

I Washwool-processen behandlas fiber-tytan så att de vassa fjällspetsarna försvinner permanent. Processen förlänger ullens livslängd och gör den mjukare så att den inte kliar. Washwool-processen kan utnyttjas på ull från de allra mest strävåriga fåren, och processen är också miljövänlig.

– Jag har själv en mycket känslig hy och har inte tidigare kunnat ha yllekläder på mig. Nu kan jag bekymmerfritt varje dag klä mig i kläder som har behandlats med Washwool-processen, berättar Merikoski.

Washwool ligger inte längre i produktutvecklingsskedet utan en egen kollektion för stickade plagg skall komma ut på marknaden i början av nästa år. **Sirkku Haikonens** kollektion för kvinnor och män håller just nu på att lanseras i samarbete med Ilo-sett.

Produktionsanläggningen utvidgar sig

På Pia Merikoskis produktanläggning i St. Michel har en omfattande renovering börjat. För presentering av Washwool-processen byggs en s.k. pilotfabrik, där processen presenteras för licenskunder från olika håll i världen. Samarbetet har redan inletts med pilotpartners. Partners är olika typer av europeiska ylletextiltillverkare, med vilka Melocoton sluter individuella avtal.

– Från Melocotons fabrik i St. Michel går produktionen till hemlandet, Skandinavien och Baltikum. Till resten av världen kommer processen för appretering av ull att licenseras, m.a.o. rätten att utnyttja patentet säljs, berättar Merikoski.

Melocoton sysselsätter för tillfället ett tjugotal anställda, men i och med pilotfabriken ökar också antalet anställda.

Textilier gjorda av eukalyptus till operationssalar

Hos Melocoton utvecklas just nu nya textilier till operationssalar.

– Under en operation uppstår flera kilo textilavfall. Sjukhusen har börjat inse hur mycket operationssalarna belastar miljön med avfall. Engångstextilier är av konstfiber och svåra att förstöra.

Sjukhustvätteriet i Helsingfors Nylands sjukvårdsdistrikt kontaktade Pia Merikoski och frågade om hon kunde utveckla en textil som tål långvarig och hård användning.

– Vår första textilversion dög endast som underlag för operationsinstrument, för den gav ifrån sig för mycket fiberpartiklar, mikropartiklar. Ett specialkrav för textilier i operationssalar är ett så lågt mikropartikelutsläpp som möjligt. Och då mikropartikelutsläppet är lågt, kan textilen användas också t.ex. vid blödningar.

Hos Melocoton kom man efter forskning och experiment fram till en lyocellfiber som framställs av eukalyptusträ. Lyocellfibern har ett lågt fiberpartikelutsläpp men en utmärkt sugförmåga. Melocoton utvecklar nu av denna lyocellfiber en universaltextil för operationssalarna. Uppfinningen har sannolikt också världsomfattande betydelse.

LEENA-LIISA LEHIKONEN

ÖVERSÄTTNING: HELI LUCENIUS
PATENT- OCH REGISTERSTYRELSEN

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS PATENT- OCH REGISTERSTYRELSEN

Arkadiankatu / Arkadiagatan 6 A
(PL / PB 1140)
00101 Helsinki / Helsingfors
puhelin / tel. (09) 6939 500
faksi / fax (09) 6939 5328
etunimi.sukunimi@prh /
fornamn.efternamn@prh.fi
kirjaamo@prh.fi /
registratur@prh.fi
www.prh.fi

PATREK-ASIAKASPALVELU / PATREK-KUNDSERVICE

Arkadiankatu / Arkadiagatan 6 A
00100 Helsinki / Helsingfors
avoinna ma-pe klo 8.00-16.15
öppen mån-fre kl 8.00-16.15

PRH:n postilaatikkoon ja
faksiin (09) 6939 5328
ma-pe klo 20.00 mennessä
saapuneet lähetykset kirjataan
saapuneiksi samana päivänä.

Försändelser som har inlämnats
i PRS:s postlåda eller via telefax-
apparaten (09) 6939 5328 mån-fre
senast kl. 20.00 registreras som
inkomna samma dag.

KIRJASTO / BIBLIOTEK

Olavinkatu / Olofsgatan 1
00100 Helsinki / Helsingfors
avoinna ma-pe klo 8.00-16.15
öppet mån-fre kl 8.00-16.15

INNOGALLERIA / INNOGALLERIET

Olavinkatu / Olofsgatan 1
00100 Helsinki / Helsingfors
avoinna ma-pe klo 8.00-16.00
öppet mån-fre kl 8.00-16.00

vapaa pääsy / fritt inträde

TERVETULOA! / VÄLKOMMEN!

TYÖVOIMA- JA
ELINKEINOKESKUKSET
www.te-keskus.fi
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@te-keskus.fi

ETELÄ-POHJANMAAN
TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Huhtalantie 2
60220 Seinäjoki
Puhelin (06) 416 3555
Faksi (06) 416 3616

ETELÄ-SAVON TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Mikonkatu 3-5
50100 Mikkeli
Puhelin (015) 466 4000
Faksi (015) 466 4210

HÄMEEN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Rauhankatu 10
15110 Lahti
Puhelin (03) 851 5222
Telefaksi (03) 752 1450
Hämeenlinnan toimipiste
Linnankatu 6
13100 Hämeenlinna
Puhelin (03) 851 5230
Faksi (03) 851 5226

KAAKKOIS-SUOMEN
TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Salpausselänkatu 22
45100 Kouvola
Puhelin (05) 211 7202
Faksi (05) 211 7210
Yrityspalvelupiste
Snellmaninkatu 10
53100 Lappeenranta
Puhelin (05) 211 7400
Faksi (05) 211 7409

KAINUUN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Kalliokatu 4
87100 Kajaani
Puhelin (08) 61 631
Faksi (08) 616 3230

KESKI-SUOMEN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Cygnaeuksenkatu 1
40100 Jyväskylä
Puhelin (014) 410 4600
Faksi (014) 410 4606

LAPIN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Ruokasenkatu 2
96200 Rovaniemi
Puhelin (016) 368 7100
Faksi (016) 368 7106
Kemin palvelupiste
Asemakatu 19
94100 Kemi
Puhelin (016) 368 7400
Faksi (016) 368 7419

PIRKANMAAN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Kauppakatu 4
33100 Tampere
Puhelin (03) 256 5300
Faksi (03) 256 5329

POHJANMAAN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Hovioikeudenpuistikko 19 A
65100 Vaasa
Puhelin (06) 329 6300
Faksi (06) 329 6480

POHJOIS-KARJALAN
TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Kauppakatu 40 B
80100 Joensuu
Puhelin (013) 246 111
Faksi (013) 246 4659

POHJOIS-POHJANMAAN
TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Viestikatu 1
90100 Oulu
Puhelin (08) 536 8000
Faksi (08) 536 8031

POHJOIS-SAVON TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Käsityökatu 41
70100 Kuopio
Puhelin (017) 617 5111
Faksi (017) 617 5271

SATAKUNNAN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Pohjoisranta 11
28100 Pori
Puhelin (02) 620 4000
Faksi (02) 620 4001

UUDENMAAN TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Maistraatinportti 2
00240 Helsinki
Puhelin (09) 2534 2111
Faksi (09) 2534 2000

VARSINAIS-SUOMEN
TE-KESKUS
Yrityspalvelupiste
Ratapihankatu 36
20100 Turku
Puhelin (02) 210 0520
Faksi (02) 210 0521

Työvoima- ja
elinkeinokeskus
Arbetskrafts- och
näringscentralen

INNOSUOMI 1994 - 2004

INNOSUOMEN VUOSIKYMMEN ESILLÄ INNOGALLERIASSA TUOKIDIKUVIN JA PALKITUIN TUOTTEIN

Patentti- ja rekisterihallituksen INNOGALLERIA - Otavinkatu 1, Helsinki. Avoinna ma - pe klo 8.00 - 16.00 vapaa pääsy
INNOSUOMI 10 VUOTTA - näyttely pääsiäiseen 2005 saakka